

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

43e jaargang 1996 afl. 2

Gildebroeders in 's-Hertogenbosch
foto: Jan Verhoeff, Vlijmen

VAN DEN BORNE

tentenverhuur

VERHUUR VAN FEESTTENTEN, VLOEREN, PODIA,
GELUIDSINSTALLATIE, VERLICHTING,
TAFELS EN STOELN

Kailakkers 2, 5095 AD Hooge Mierde
Telefoon: (013) 509 20 53 - Telefax: (013) 509 13 74

HET MUZIEKINSTRUMENTMAKERSMUSEUM

maakt op ambachtelijke wijze
GILDETROMMEN
in eigen atelier

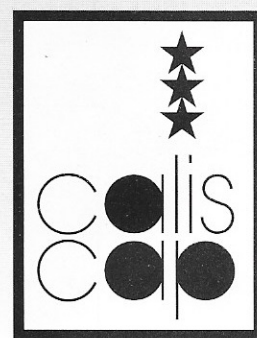
- drijven en ciseren van patroonheilige
- alle gildetromonderdelen en -benodigdheden
- reparaties

tel.: (013) 542 03 31
Veldhovenring 20-22,
5041 BC Tilburg

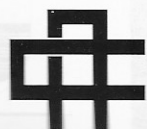
GEACHTE GILDEBROEDERS EN GILDEZUSTERS

*Voor het leveren van, of
deskundig advies over uw*

GILDEHOEDEN OF GILDEVEREN:

Calis-Modes
Molenacker 14
5087 AS Diessen
Tel. (013) 504 17 73

Nol Coopmans Edelsmid

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86

PAULISSEN

GROND- WATER- EN WEGENBOUW

- Voor alle grondwerkzaamheden
- Verhuur moderne graafmachines
- Bronbemaling
- Sloopwerken en puinrecycling
- Zand- en grinthandel
- Tankservice (ook credit-card), car-wash

Nieuwkerksedijk 23, 5050 AB Goirle, (013) 534 84 84

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting de Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 43 (1996), afl. 2

Hoofredactie

A.H.P.J. Dams
Loon 7
5581 VH Waalre
tel. 040-2213365

J.A.M. Govers (redactieadres)
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 040-2213842

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.

M.E.M. v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland

K. v.d. Bruggen
Vlasmeersstraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860

Noordbr. Federatie

R. Haase
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
tel. 040-2811527

Kempenland

J. v.d. Heijden
Dordognelaan 53
5627 HB Eindhoven
tel. 040-2423984

Kwartier van Oirschot

H.C.P. van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258

Land van Cuijk

H. Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439

Peelland

M.H.G. van Horik
Postel 45
5711 ET Someren
tel. 0493-496998

Baronie en Markiezaat

A.G. Boot
Korte Brugstraat 28
4871 XS Etten-Leur
tel. 076-5013270

Administratie

L.G.J. Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen

Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijs 1996: collectief abonnement
f 13,25; Particulier abonnement f 18,25

Aanmaningskosten f 5,-

Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden vol-
daan. Het wordt geacht te worden voortgezet, tenzij
opzegging voor 1 november geschiedt. Abonnementen
kunnen elk moment ingaan.

De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste
weten en in ieders belang te redigeren.

Sluitingsdatum inzenden kopij afl. 3

1 augustus 1996 (verschijnt 15 september 1996)

Medewerkers aan dit nummer

(buiten de redactie)

J. Beerens, H. van den Eikhof, Th. van Hattum,
L. Huijbers, L. van Hulten, F. Jansen (foto's), L. Konings,
P. Krijnen, J. van Kuringen, J. Maas, P. van Melis,
H. Pijnenburg (foto), J. Rovers, H. van Schalkwijk,
H. van Uden, Th. Verschueren, A.P. v.d. Wiel,
Ch. Witlox, A. van Zutphen

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting

De Gildetrom.

Vormgeving: P. Kemper
Druk: Drukkerij Bek, Veghel.

TER INLEIDING

Gildebroeders hebben gevoel voor tradities en weten daarmee om te
gaan. Vanuit deze visie wordt een grote verantwoordelijkheid gelegd bij
gildebroeders, -zusters en -overheid. Tradities worden op enig moment
beschreven, komen vast te liggen, verstarren en worden na een bepaalde
tijd niet meer begrepen. In dat geval worden tradities een deel van het
verleden, tegelijk met de personen die deze nog in stand houden.

Als mensen van nu op een goede manier met tradities weten om te gaan,
houden deze tradities hun waarde voor nu en voor de toekomst. De
nieuwe voorzitter Th. van der Weijden van de Noordbrabantse Federa-
tie van Schuttersgilden maakt hier een punt van in zijn interview in deze
aflevering.

Traditioneel is er een band tussen gilde en kerk in Noord-Brabant. Soms
wat losser, soms wat vaster, alnaargelang de tijd en de omstandigheden
of mensen. Dr. Gerard Rooijackers laat er zijn licht over schijnen in een
bijdrage naar aanleiding van het 60-jarig bestaan van de Federatie.

Op 16 juni a.s. vierten de gilden in kringverband het 200-jarig bestaan van
de provincie Noord-Brabant op 6 plaatsen met grootse manifestaties. De
programma's hiervan vindt u op de pagina's 40 en 41.

Bij de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden zijn ook enkele
gilden aangesloten van buiten onze provincie. Eén daarvan is het Groot
Gaesbeeker gilde van Sint Agatha uit het Utrechtse Soest. Een bijdrage
in het kader van het 60-jarig bestaan brengt u op de hoogte.

De Brabantse schuttersgilden zijn lokaal, regionaal en provinciaal georga-
niseerd, maar ook nog in Europees verband. Hoe dat zo gekomen is,
wordt uiteengezet door Mathieu van de Voort.

In de rubriek In Memoriam is de indeling naar kringen losgelaten en ver-
vangen door een alfabetische ordening op plaatsnamen.

Zoals u aan het omslag gezien heeft wordt er hard gewerkt aan het bij de
tijd brengen en houden van het uiterlijk van onze Gildetrom. Het 'pak'
begint ons steeds beter te passen. Heeft u nog wensen? ■

Ad Dams

Van de Administratie

Kwaliteit staat hoog in het vaandel geschreven van zowel het
bestuur als de redactie van De Gildetrom. Kwaliteit vanaf de
tekstaanlevering door een gilde tot en met de verzending van het
blad. Zo hoort dat bij dienstverlening met een hoofdletter 'D'.
Uitgangspunt is: 'maximale dienstverlening tegen een zo laag
mogelijke prijs'.

Als abonnees dat van De Gildetrom mogen eisen, dan mogen
deze inspanningen ook gevraagd worden van de abonnees.

Dan gaat het er om, dat ze attent zijn en tijdig adreswijzigingen
sturen aan de administratie van het blad. Gilden menen nogal
eens, dat het doorgeven van een adreswijziging aan het kringbe-
stuur voldoende is. Dat is echter niet het geval, want er bestaat
geen doorgifteplicht voor de kringsecretaris. Hij is geen verleng-
stuk van De Gildetrom. Daarom ook ontstaan er soms menings-
verschillen. Als een envelop met het blad wordt terugontvangen,
kost dat f 2,10 extra. Een pakket van meer dan zes exemplaren
kost al gauw f 10,-. Dat is zonde van het geld.

Van gilden en individuele abonnees mag ook verwacht worden,
dat ze op tijd betalen, zodat extra-kosten in de vorm van boeten
voorkomen worden. Op dit moment moeten nog 30 gilden en
12 individuele postabonnees het abonnementsgeld voldoen.

Gildebroeders zijn trouw en helpen elkaar. De administrateur is
ook een gildebroeder, een vrijwilliger voor De Gildetrom, met
daarnaast ook nog andere taken.

*E. van Bouwdijk
Bastiaanse neemt afscheid als voorzitter:*

GILDEN MOET JE NIET VAN BOVENAF DIRIGEREN

Het bijzondere aan de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden is dat dit overkoepelend orgaan van alle gilden uit de provincie inmiddels gedragen wordt door de gehele basis. Ik bedoel: door alle gildeleden. De federatie wordt gestuurd van onderaf. Dat moet blijven. Het bestuur moet nooit van bovenaf dirigeren. Dat vindt E.J.V.M. van Bouwdijk Bastiaanse.

door Kees van der Bruggen

„IN HET BEGIN WAS HET GEKKENWERK”

Eugène van Bouwdijk Bastiaanse (74) heeft 16 april afscheid genomen als voorzitter van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS). Elfeneenhalf jaar heeft hij deze onbetaalde functie met verve vervuld. „Wat Van Bouwdijk Bastiaanse voor de Noordbrabantse gilden heeft betekend, valt niet in munt uit te drukken”, beweren ingewijden. Anderen zeggen: „Hij heeft de NBFS smoel gegeven. Als hij er zijn moest, stond hij voorop. Als een ouderwetse, betrouwbare veldheer”.

Tomeloze inzet

Zelf relativeert hij zijn tomeloze inzet. „Al leek het soms gekkenwerk. Vooral in het begin. Als nieuwe voorzitter wilde ik de federatie bij zoveel mogelijk gilden, gildekringen en instanties bekend maken. Dat was nodig. Voor de doorsnee gildebroeder was de NBFS iets ongrijp-

baars. Soms hield dat in dat ik in één weekend drie dagen naar een gildefeest in dezelfde plaats ging. Vrijdagsavonds voor het uitreiken van een lintje aan een jubilaris, zaterdag voor de officiële receptie en zondags voor het eigenlijke gildefeest. Ook gebeurde het dat ik op één zondag in grote haast naar drie verschillende gildefeesten tufde. Bij voorbeeld voor de gildemis van de kringdag in Boxmeer, de opmars van een gildefeest in Berkel-Enschot en daarna nog even acte de présence geven bij de wedstrijden in Mierlo-Hout”. Hij moet er nu om lachen.

Spoorboekje

Van Bouwdijk Bastiaanse zag al spoedig in dat noch hij, noch de federatie bij dit van hot-naar-haar-gedoe eer kon behalen. Het paste ook niet bij de oud-militair. Er moest structuur komen. Populair gezegd: een spoorboekje. Dit spoorboekje heeft de scheidende federatievoorzitter behoorlijk op de rails gekregen. Niet alleen voor wat betreft de

afspraken voor gildefeesten, maar ook in onder meer contacten met de kerkelijke en wereldlijke overheid, de interne-externe communicatie, alsmede gildesamenwerking in Europees verband.

Coördinerende rol

Om aan te geven dat het NBFS-spoorboekje goed in elkaar zit, geeft hij enkele praktische voorbeelden. „Allereerst zijn de gildefeesten op elkaar afgestemd om doublures te voorkomen. Door de kringen en de gilden wordt nu al jaren tevoren aangegeven wat hun plannen zijn. De federatie vervult hier een coördinerende rol. Voorts leggen we voor een jaar alle vergaderingen vast, zodat iedereen daar rekening mee houdt. Dat geldt niet alleen voor het bestuur, maar zeker ook voor de commissies. Er zit duidelijk structuur in. Elk gildelid 'in het veld' kan dit beamen. Daarnaast maken we serieus

Anderen over de scheidende voorzitter:

Wat vinden voorzitters en oud-voorzitters van de gildekringen van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden markant aan E.J.V.M. van Bouwdijk Bastiaanse? Op deze en volgende pagina's hun reacties.

Land van Cuijk

„Een goed bestuurder met veel gevoel voor menselijke waarden en onderlinge verhoudingen. Was als voorzitter en gildebroeder op een zeer aimabele wijze de eerste onder gelijken. Onder zijn leiding heeft de federatie zich op een evenwichtige wijze ontwikkeld tot een gerespecteerd instituut”.

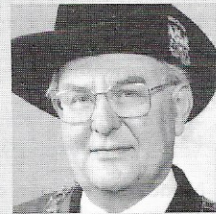
C.W.J. Baron de Weichs de Wenne,
voorzitter

Peelland

„Wij nemen afscheid van onze voorzitter in de periode van 200 jaar Brabant. Hij was een puike leider, heel kundig en humoristisch; in één woord briljant. Ad multos annos; wens u de voorzitter en alle gilden van kring Peelland”.

P.J.G. Verheijen,
secretaris

Baronie en Markiezaat

„Een excellent koetsier op het zesspan van de de federatie vormende kringen. Hij kende het klappen van de zweep en mende met grote voortvarendheid. Hij wist de teugel te vieren, maar zonodig hanteerde hij die ook met vaste hand”.

Arn. van den Berg,
voorzitter

Naam: E.J.V.M. van Bouwdijk Bastiaanse
Roepnaam: Eugène
Leeftijd: 74
Gilde: Sint-Barbara (sinds 1960)
Plaats: Dinther
Functie: Hoofdman, voorheen beschermheer
NBFS: Federatievoorzitter
Van/tot: 1984 - 1996
EGS: Ere-raad sinds 1995

nert zich de scheidend voorzitter. „Wij werden van het kastje naar de muur gestuurd. Van het ministerie van Landbouw naar dat van VROM. Ook al was de problematiek bij verschillende gilden en schutterijen verschillend, we zagen één ding gezamenlijk op ons afkomen: de vergunningen voor de schietterreinen zouden worden ingetrokken”.

Omdat het leggen van contacten met Den Haag zo moeizaam verliep, werd uiteindelijk een daad van 'burgerlijke ongehoorzaamheid' gesteld. „Er is gelobbyd met Kamerleden. Dat werkte. Langzaam maar zeker kwamen de contacten met de hoge milieu-ambtenaren tot stand. Die vonden ons eerst een folkloristisch clubje.

Gaandeweg verbeterde het contact. We hebben er veel in geïnvesteerd. Op alle mogelijke manieren. Overal werden gilden bereid gevonden testen uit te voeren. De ambtenaren haalden we met hun families naar de gilden toe. De problematiek ging leven in het Haagse en we vonden een willig oor voor onze problemen”.

Kogelvangers en 'schoorstenen'

Hij vervolgt: „Aanvankelijk dachten we dat kogelvangers de oplossing zouden bieden om minder of geen lood in het milieu terecht te laten komen. Al snel bleek dat zo'n hulpmiddel goed dienst

„DE ZORG VOOR HET MILIEU IS SERIEUS AANGEPAKT”

kan doen in Gelderland, maar niet in Noord-Brabant. Wij hebben een andere methodiek van schieten. Eenvoudig gezegd: Wij schieten op puntjes. Daarbij spelen de weersomstandigheden een grote rol. Denk maar aan een voorbij drijvende wolke. Uit onze testen bleek, dat er uiteindelijk bij de Brabantse schutter meer lood achter en opzij van hem terecht komt dan in het schietveld achter de boom”.

Het gilde in Borkel en Schaft was bereid aan een uitgebreide proef mee te werken. Grote velden werden met plastic bedekt. „Om het effect van de lood-uitstoot te meten. Een inventieve gildebroeder heeft toen een soort schoorsteentje ontwikkeld, dat rondom de job wordt geplaatst. Wordt er een schot gelost, dan valt negentig procent van het loodafval in het potje onderaan dit schoorsteentje. Deze milieu-preventie werkt uitstekend”.

Achterban van duizenden

Eugène van Bouwdijk Bastiaanse laat duidelijk weten dat niet hij of het bestuur van de federatie dit wiel hebben uitgevonden. „Nee, wij spelen een coördinerende rol. Het werk is gedaan door de achterban. In dit geval de schietcommissie van de federatie. Gilden moet je niet van bovenaf dirigeren. De federatie bestaat bij de gratie van de vele duizenden gildeleden die onze provincie rijk is. Ik denk dat we daardoor ook veel vertrouwen hebben gekregen in de kringen”.

Hij is er blij mee dat door de actie van de NBFS het schieten voor de gilden behouden is gebleven. „Gilden die plaatselijk nog moeilijkheden ondervinden met 'schieten en milieu', raad ik dringend aan contact op te nemen met de schietcommissie van de federatie”.

'Burgerlijke ongehoorzaamheid'

De NBFS is samen met de overkoepelende organisaties van de schutterijen in Limburg en de schietverenigingen uit Gelderland opgetrokken naar 'Den Haag'. Dat ging heel moeizaam, herin-

Kempenland

„Hij laat ogenschijnlijke tegenstellingen samengaan: een krachtige voorzitter en tegelijk een zachtmoedig mens.

Serius en principieel, met groot gevoel voor humor en relativiseringsvermogen. Voorkeur voor discipline maar ook gemoedelijk. Combineert waardering voor de traditie met besef voor de nieuwe tijd. Met een stijl die én uitnodigend is én respect afdwingt”.

H.J. Luiten,
voorzitter

Maasland

„Hij heeft een perfect gevoel voor menselijke verhoudingen, zowel in kleine als in grote verbanden. Geeft jonge mensen alle kansen tot verdere ontplooiing; van een generatiekloof is geen sprake. Bovendien wil hij gewoon gildebroeder zijn; jammer dat ik maar kort met hem kon samenwerken”.

J.G.M. Goudsmits,
voorzitter

Kwartier van Oirschot

„Een voorzitter die zich niet alleen als persoon, maar ook vanwege zijn grote inzet voor het gildewezen, onvergetelijk heeft gemaakt. Ik hoop hem en zijn vrouw nog lang te mogen ontmoeten”.

J.M.C. Schreuder,
voorzitter

Internationale rode loper

Mede dankzij de inzet van de scheidend voorzitter wordt niet alleen bij de provinciale- en landelijke overheid de rode loper uitgerold voor de NBFS. Ook in Europees verband spreekt de federatie een woordje mee. Dit werd nog gemarkeerd door J.M.G. graaf t'Kint de Roodenbeke op de jongste hoofdliedendag. Hij is president van de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden (EGS).

Namens de EGS vertelde president t'Kint de Roodenbeke dat Van Bouwdijk Bastiaanse voortaan is opgenomen in de zogenaamde ere-raad vanwege 'zijn kritische inzet voor het gildewezen'.

Nu zegt de oud-federatievoorzitter hierover: „Uiteraard een hele eer. Goed dat er in Europees verband overleg is, al zijn er vaak meningsverschillen. Gewoon: ruzie. Waar dat aan ligt? Dat verschilt van land tot land. België is tweetalig en er zijn veel meer federaties dan in Nederland. Niet alle Belgische federaties zijn aangesloten. In tegenstelling tot Duitsland. Onze oosterburen kennen nog veel meer federaties dan onze zuiderburen en die zijn allemaal lid. Er ontstaan dan vreemde stemverhoudingen. De kans dat er via het gildewezen politieke opvattingen binnen de EGS binnensluipen is dan zeer groot. In die zin blijf ik kritisch. Bovendien spreekt iedereen op vergaderingen z'n eigen taal. De voorzitter, die dat overigens voortreffelijk doet, heeft de taak dit voor iedereen te vertalen. De slagvaardigheid slijt”.

Europa komt naar Haaksbergen

„IN HAAKSBERGEN ZIT HEEL EUROPA IN JE ACHTERTUIN”

Aan de andere kant vindt hij het indrukwekkend dat het gildewezen in Europa

Oud-federatievoorzitter E.J.V.M. van Bouwdijk Bastiaanse: „De Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden staat als een huis. Deuren gaan moeiteloos open, maar wat belangrijker is: Onze organisatie wordt gedragen door alle gildeleden”.

zo sterk bloeit. Hij ziet dan ook reikhalzend uit naar de EGS-manifestatie die dit jaar in Nederland wordt gehouden (Haaksbergen, 31 augustus en 1 september, red.). „Dit Europees koningschieten en -schutterstreffen mag geen enkele Brabantse gildebroeder missen. Alle Europese gilden als het ware in je achtertuin”.

Verborgen gildeschatten

„Gilden kom je niet alleen tegen in Nederland, België en Duitsland, maar ook in Frankrijk, Italië, Zweden, Engeland en ... Polen. Je staat er versteld van, wat een gildeschatten die bezitten. Dat wist ik niet. In vol ornaat komen zij ter vergadering. Ja, dat doen wij ook. Maar anders. Zij komen in prachtig versierde berenvellen, behangen met zilverschaten. Ik heb weleens aan een hoge afge-

„TRADITIES ZIJN DIEPGE-ANKERD IN GILDEHARTEN”

vaardigde gevraagd waar die vandaan komen. Binnen het communistische regiem paste dit toch niet. Weet je wat ik als antwoord kreeg? „Uit de grond”. Die slimme Polen! Zij hadden al hun kostbare bezittingen ingegraven. Zoiets is bij ons in de Tweede Wereldoorlog ook gebeurd. Dan zie en merk je toch hoe diepgeankerd de tradities in de gildeharten zijn”.

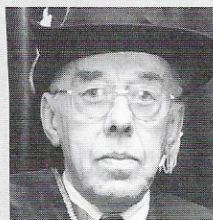
‘Ongelooflijk leuk’

Gevraagd naar wat E.J.V.M. van Bouwdijk Bastiaanse als federatievoorzitter het meest is bijgebleven, antwoordt hij opvallend kort en snel. Het lijkt alsof hij nu al een beetje heimwee heeft.

„Ongelooflijk leuk. De trouw. De harte-lijkheid. Altijd en overal met open armen ontvangen. Samen met mijn vrouw. Ze kennen mij, ze praten met mij. Ook de ‘lagere’ gildebroeders. Dat geeft vreugde en dankbaarheid. De federatie staat niet meer op een voetstuk. Je moet binnen de gilden niets van bovenaf dirigeren. Ik ben dankbaar dat ik dit heb mogen doen”. ■

Wisseling van de wacht

Op 16 april heeft E.J.V.M. van Bouwdijk Bastiaanse (74) de voorzitterhamer van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS) overgedragen aan mr. Th.A.G.M. van der Weijden (55). De nieuwe federatievoorzitter hoopt de komende maanden persoonlijk kennis te maken met de verschillende kringen en gilden. Aan de ‘wisseling van de wacht’ wordt een bijzonder tintje gegeven op de komende hoofdliedendag van zaterdag 12 oktober in het Provinciehuis in Den Bosch.

Maasland (2)

„De scheidend voorzitter is een charmant persoon, met een eigen identiteit, een bezielend voorzitter met goede contactuele eigenschappen. Een man van de grote lijnen, met aandacht voor detail, die problemen niet uit de weg gaat. Een man, die vernieuwende invloeden van buitenaf niet schuwt, maar allereerst de instandhouding van de aloude tradities van de gilden nastreeft”.
H.L.P. Eijkemans,
oud-voorzitter

Kwartier van Oirschot (2)

„Hij heeft zich sterk gemaakt voor de Benelux-landen binnen de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden. Waarook in Nederland heeft hij de gilden op een voortreffelijke manier vertegenwoordigd. De problemen rond de bodemvervuiling door lood, mogelijk veroorzaakt door gewoegilden, zijn op voorbeeldige wijze aangepakt en de veroordelen ten opzichte van de gilden zijn weggenomen”.
J.B.M. Mes,
oud-voorzitter

Kempenland (2)

„De inmiddels oud-voorzitter heeft alle eigenschappen die bij een goede gildebroeder passen. Hij is in staat te overtuigen en te motiveren in moeilijke tijden. Velen zullen zijn doortastende optreden herinneren rondom de realisering van het gilde-altaar in de Sint Jan. Een bindend en stimulerend element in de Noordbrabantse federatie. Zijn opvolger wens ik alle succes bij de invulling van zijn taak”.
M.H. Zijlmans,
oud-voorzitter

*Nieuwe federatievoorzitter
mr. Th.A.G.M. van der
Weijden:*

LIEVER OMBUDSMAN DAN LIJNEN- UITZETTER

„Ik word geen bestuurder die zegt: in het jaar 2003 moeten we dit doel bereikt hebben en we gaan dat zo en zo bereiken. Ik kies voor een ombudsmanbenadering. Dat past mij beter dan de rol van lijnenuitzetter”, zegt de nieuwe voorzitter van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, mr. Thomas A.G.M. van der Weijden.

door Kees van der Bruggen

„FEDERATIE LAVEERT TUSSEN TRADITIES EN REALITEIT”

„Ja, hoe word je federatievoorzitter? Ik weet niet precies hoe die 'krachten' werken. Je wordt er voor gevraagd. Er zal wel een profielschets zijn... Ik vermoed zoiets van: op de eerste plaats een man, ten tweede iemand van onbesproken gedrag, iemand van katholieke huize en iemand die past in de sfeer van de Brabantse gilden”, meent Van der Weijden (55).

Kernpunten aanzet 'nieuw' beleid

Met deze spontane opmerkingen geeft hij meteen aan waar hij naar toe wil met de NBFS. „Wij moeten het gilde bij de tijd houden. Tradities zoveel mogelijk handhaven. Het kind niet met het badwater weggooien, maar meegroeien in ontwikkelingen. Tradities vasthouden vanwege de traditie is fout. Waarom zijn die gebruiken er? Daarin moet je je verdiepen en dat vertalen naar deze tijd en de toekomst. Vergeet je wat de doelstelling is van de gildetraditie dan ben je ook verkeerd bezig. De federatie moet laveren tussen tradities en de realiteit. In dit opzicht stel ik mij als nieuwe voorzitter eerder op als ombudsman tussen de gilden en de gildekringen dan als lijnenuitzetter.

Wat van bovenaf wordt bepaald, moet eerst van onderaf komen. In dit opzicht ben ik het eens met mijn voorganger Van Bouwdijk Bastiaanse”, zegt Th. van der Weijden.

Tom van der Weijden: „Geen voorzitter die exact weet waar het gilde naar toe moet, maar een luisterend oor om in samenspraak met anderen een goede vorm te vinden”.

Brabant beweegt en verandert

Gevraagd naar voorbeelden waar gilden laveren tussen traditie en tegenwoordige tijd, noemt de nieuwe federatievoorzitter het motto van het 200-jarig bestaan van de provincie. „Brabant beweegt”. Hij voegt er direct aan toe: „En verandert”.

Uit de tijd

De veranderingen illustreert hij als volgt: „In 1850 waren er in Brabant twee echtscheidingen. Ik kan me voorstellen dat je toen helemaal buiten de maatschappij werd geplaatst. Een echtscheiding was indertijd een groot vergrijp. Nu is het - helaas - vaak aan de orde van de dag. Echter, een geaccepteerd verschijnsel. Hoe ga je daar als gilde mee om, als in de oprichtingsakte staat dat gescheiden gildebroeders voor het leven geroyeerd moeten worden? Dat gebeurt niet. Als gildebroeders ga je in goede harmonie met elkaar om. Zo'n bepaling is dan ook uit de tijd”.

Balletje opwerpen

Terwijl zijn vrouw Lot tijdens het interview in de gezellige huiskamer een tweede kop geurige thee inschenkt, biedt hij zijn excuses aan dat ie zich 'even liet gaan'. Van der Weijden: „Het lijkt er nu op dat ik toch een lijnenuitzetter ben. Dat is niet zo. Het moet van de gilden komen. Als voorzitter wil ik sturen. Weten waar de knelpunten liggen”.

Mevrouw Van der Weijden mengt zich niet in de discussie. Als ze de kamer verlaat om enkele heesters in de tuin te snoeien, laat haar man zich ontvallen: „Zonder een vrouw ben je nergens. Thuis niet. Bij de guld niet. Ik weet dat er veel gesproken wordt over de rol van de vrouw binnen het gilde. Vooral bij wedstrijden. Als ombudsman ga ik daar wat aan doen. Ik heb zelf gezien dat vrouwen goed kun-

Naam: mr. Th.A.G.M. van der Weijden
Roepnaam: Tom
Leeftijd: 55 (21-09-1940)
Woonplaats: Dorst
Gilde: Sint Willibrordus
Plaats: Alphen
Functie: Ere-deken
Gildekring: Baronie en Markiezaat
NBFS: Federatievoorzitter
Beroep: Dijkgraaf
Burgerlijke staat: Gehuwd met Lot
Kinderen: Drie (29, 27 en 23)
Hobby's: Lezen (Nederlandse literatuur o.m. 'dertigers', heemkunde en tennis)

nen schieten, vendelen en trommen. Zeker zal ik daar een balletje over opwerpen. En om terug te komen op een eerdere uitspraak: het gilde moet van deze tijd blijven”.

Niet alleen voor katholieken

Th. van der Weijden is praktiserend katholiek. Als federatievoorzitter heeft hij in de provincie met twee bisschoppen te maken, mgr. J.G. ter Schure (Den Bosch) en mgr. M. Muskens (Breda). Beide bisschoppen sluit hij in zijn hart met een lichte voorkeur voor de laatste. „Maar eigenlijk is het de oud-bisschop van Breda, mgr. Ernst, waar ik veel bewondering voor heb. Die heb ik mogen meemaken in mijn functie als burgemeester van Alphen, maar bovenal als goede vriend”. Hij vervolgt: „Van hem heb ik veel wijsheid gekregen. Ook als gildebroeder. Ik kom dan weer terug op de veranderingen binnen de gilden. Waarom is een gilde per traditie voorbehouden aan katholieken? Wij zijn toch met z'n allen christenen. Ik weet dat protestants-christelijken goed functioneren binnen gilden. Ze kunnen of mogen tot nu toe geen hoge bestuursfuncties invullen. Dit onderwerp en de discussie erover zullen we ook niet uit de weg mogen gaan”, besluit de nieuwe voorzitter van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. ■

VAN ONTAARD BROEDERSCHAP NAAR KATHOLIEKE VOORHOEDE

Het Bossche bisdom en de Brabantse gildebroeders

Zoals bekend zijn veel schuttersgilden voortgekomen uit middeleeuwse broederschappen. Hieruit blijkt al dat er van oudsher een nauwe band bestond met de kerk. Deze relatie is in de loop der tijd weliswaar losser geworden, maar dit neemt niet weg dat de schuttersgilden steeds zijn blijven deelnemen aan kerkelijke plechtigheden op hoogtijdagen. De reglementen van de gilden laten hierover geen enkele twijfel bestaan. In vrijwel alle gildekaarten staan de verplichtingen van de gildebroeders op de kerkwijdingsdag (de kermis) uitvoerig beschreven. Ook belangrijke sociaal-religieuze gebeurtenissen binnen de gildekring, zoals huwelijken en begrafenis van broeders, werden door de gilden verzorgd of begeleid.

Zoals de gilden deelnamen aan de kerkelijke vieringen, zo was ook de clerus binnen het gilde actief. Op menige oude ledenlijst van een schuttersgilde komen namen van geestelijken voor, zoals te Sambeek waar de oude ledenlijst van het Sint Antoniusgilde begint met 'Dye w: heer Matthijs Rybroeck pastoor tot Sambeek' (circa 1627). Met name de kapelaan genoot, als volwaardig lid van het gilde, speciale voorrechten ter compensatie van de kerkelijke diensten in kapel of aan gildealtaar. Zo mocht hij voorgaan in processies, werd hij vrijgesteld van teerkosten en kon hij bij maaltijden het eerst aanzitten. In de kaarten van de Sint Barberagilden te Schijndel (1562/1603) en Uden (1595) wordt een dergelijke 'rectoir des auters' expliciet genoemd.

Kerkelijke schutters

Er bevonden zich overigens onder de priesters van het bisdom soms goede schutters. Zo schoot de rector van het gasthuis te Hilvarenbeek, Cornelius van den Broek (de Palude of Paludanus), zichzelf in 1561 tot koning bij het Sint Sebastiaansgilde. Tien jaar later deed hij hetzelfde bij het Sint Jorisgilde. Zowel in 1561 als in 1571 liet Cornelius van den Broek een zilveren koningsschild vervaardigen. De beide schilden behoren tot op de dag van vandaag tot het gildezilver van de desbetreffende schutterijen. Door geestelijken geschonken schilden zijn tevens bewaard gebleven te Esch (1613) en Oerle (1620). Het gegeven dat de Hilvarenbeekse kanunniken, de Essche kapelaan en de Knegelse pastoor met hun koningsschilden openlijk voor hun schuttersactiviteiten uitkwamen en ongetwijfeld trots waren op hun schietprestaties, duidt erop dat het deelnemen aan het koningsschieten door geestelijken tot in de eerste decennia van de zeventiende eeuw gebruikelijk was. De dorpsclerus nam deel aan het volksleven hetgeen echter bij het effectief doorvoeren van de besluiten van het Concilie van Trente (1545-1563) op lokaal niveau steeds minder genade kon vinden in de ogen van de kerkleiders.

In het kader van de rekatholisatie werd de voorbeeldfunctie van de geestelijkheid benadrukt en daarmee werd het proces van verwijdering tussen volk en clerus in gang gezet. Toen landdeken Thomas Stricken op 23 mei 1619 het dorp Budel bezocht kwam hem ter ore dat 'de pastoor en de kapelaan op de papegaai hebben geschoten en door kapelaan Piet is de vogel er op een keer afgeworpen'. Interessant is de toevoeging dat 'het oude gebruik hen enigszins verontschuldigt'. Dit is wederom een aanduiding dat het eertijds gebruikelijk was dat de clerus deelnam aan gilde-activiteiten. In twintig à dertig jaar tijds was er blijkbaar veel veranderd in het bisdom. De Budelse pastoor en zijn kapelaan leefden nog in de oude traditie van de vorige generatie. Ze waren één met het volk of in ieder geval 'primus inter pares' (eerste onder hun gelijken, in

Eed van trouw aan het kerkelijk gezag

dit geval zelfs koning). Het gemeenzaam met de parochianen optrekken in gildeverband en het vogelschieten werd vanaf de zeventiende eeuw voor priesters steeds meer taboe.

De schuttersgilden vormden, gezien hun relatie met de patroonheilige en de traditionele inkadering in het kerkelijk leven, bolwerken van lokale identiteit en katholieke levensstijl, wat het lidmaatschap van protestanten overigens niet per definitie verhinderde. Behalve een religieuze loyaliteit bleef men aanvankelijk ook de oude politieke orde trouw, hetgeen tot uiting kwam in het voeren van de oude Spaans-Habsburgse symbolen zoals het Andreaskruis op de vaandels. Dit zorgde tijdens het Ancien Régime voor veel ergernis bij protestantse predikanten die de gilden als een bedreiging zagen. Dat in de achttiende eeuw echter niet alleen gereformeerde predikanten maar ook katholieke pastoors kritisch konden staan tegenover gildeactiviteiten blijkt onder meer uit het optreden van de Gemetse parochieherder P.G. Ecrevisse (1765-1799). Op 1 mei 1787, ten tijde van de politieke strijd tussen patriotten en orangisten, zag de pastoor zich genoodzaakt de landsheer te wijzen op bepaalde 'misbruiken' zoals het schenken van twee of drie tonnen bier en eenige potten jenever bij het teren en optrekken van de schuttersgilden aldaar.

Kritische geestelijken

De houding van de katholieke geestelijkheid tegenover de schuttersgilden werd in de loop van de negentiende eeuw, al dan niet op aandringen van hogerhand, steeds kritischer. Zo wilde pastoor en landdeken J. Kerstjens in Cuijk reeds in 1816 het gilde van Sint Antonius en Martinus omvormen tot een uitsluitend godvruchtige vereniging: weg met de wereldse vreugden, het zondige schieten en drinken. Op 18 januari van dat jaar liet hij alle gildebroeders een door hem geredigeerd reglement ondertekenen, waarmee de oude kaart buiten werking werd gesteld. Als motivering voor dit ingrijpen memoreerde hij dat 'dit godsdienstig en weldadig broederschap' in verval was geraakt, zodat het in plaats van godsdienstige doeleinden, zoals 'elkander tot eene meer onderlinge liefde en godtsdienstigheid op te wekken, de overledene te begraven, en voor derzelve zielen te bidden, voorts voor de behoeftige huysarmen een bijzonder zorg te dragen', was ontaard in 'eene wareldsche en ydele uytspanning'. Zo was in zijn ogen het in de oude kaart als verplichting omschreven gebruik om met trommel en vaandel over straat trekken, laat staan het vogelschieten, op een kerkelijke feestdag volstrekt ongepast. In artikel zeven van het nieuwe, klerikale reglement werd bepaald dat gildebezittingen zoals zilver, vendel en trom onmiddellijk verkocht dienden te worden. In januari 1821 werd gesteld dat 'er voortaan op ons broederschap op de Zondagen niet meer gespeeld of gedanst zal worden', dit om de Dag des Heren 'behoorlijk en godsdienstig over te brengen, en die dagen niet door het spelen van de viool of andere instrumenten, en door dansen te storen'.

Zilverlingen

De kermisverboden die de wereldlijke overheid uitvaardigde tijdens de Belgische Opstand (1830-1839) kwamen voor veel zielzorgers als geroepen. Op deze wijze trachtte men als het ware een strategisch verbond met het wereldlijk gezag aan te gaan om de eigen moraaltheologische idealen te verwezenlijken. Wel bijzonder brutaal was het eigenmachtige optreden van pastoors die zich het gildezilver toeëigenden om het ten behoeve van de kerk te laten omsmelten, hetgeen bijvoorbeeld in Sint-Oedenrode het geval was. Een dergelijke handelwijze stond wel in schril contrast tot de zorg die de pastoors tijdens de troebelen in de zestiende en zeventiende eeuw hadden betoond voor het gildezilver! In Geffen confisqueerde pastoor H. Piggen (1852-1861) in 1860 alle gildebezittingen in de vorm van grond en een kostbare zilverschat 'om dit mede ten voordeele van de Armen te verkopen'. Hierdoor werd tevens het gilde geliquideerd.

Brabantse volksaard

Des te opmerkelijker is dat juist in de jaren dertig van de twintigste eeuw regionale katholieke voormannen zoals de Hilvarenbeekse priester dr. P.C. de Brouwer (1874-1961, in gildekringen kortweg 'den doctor' genoemd) juist de schuttersgilden beschouwden als de dragers van wat zij als wezenskenmerken bij uitstek beschouwden van 'de Brabander', namelijk de katholieke 'volksaard' en onvoorwaardelijke trouw aan de kerk.

De gilden waren in deze visie belangrijke bouwstenen om Noord-Brabant 'met zijn eigen aard, traditie en geloof te maken tot een luisterrijke gemeenschap'. Zij herduidden de schutsgilden in ideologische zin tot fiere bolwerken van katholicisme en regionaal zelfbewustzijn, die een krachtige en georganiseerde afweer konden bieden tegen modernisering en ontkerkelijking. Veel gilden waren aan het einde van de negentiende eeuw in de versukkeling geraakt.

De gilde-attributen lagen te verstoffen op zolders, veel zilver verdween spoorloos en menig oud archief is rond 1900 verloren gegaan. De herwaardering van het gildewezen door Brabantse regionalisten betekende een belangrijke stimulans om de trommels en vandels weer voor den dag te halen. Met name in de jaren '50 en '60 was er sprake van een ware opbloei. Men ging zich weer bezinnen op de oude waarden en gebruiken. Ironisch genoeg was dit juist de tijd dat in de kerken, vooral na het Tweede Vaticaans Concilie, veel traditionele elementen uit de interieurs verdwenen... Een belangrijke rol bij de herleving van de gilden heeft de in 1935 opgerichte Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden gespeeld.

Plaatselijke eigenheid

Sindsdien weten de Bossche bisschoppen (Bekkers, Bluysen) zich in toenemende mate graag omringd door de Brabantse schuttersgilden die met hun kleurrijke optreden aan het met name door kerkleiders als monseigneur Ter Schure (1985-) gewenste ideologische beeld van een door en door katholiek Brabant dat eerbied heeft voor het kerkelijk gezag, veelal onbewust gestalte geven. Hoe tijdsgebonden deze kerkelijke houding tegenover de gilden in werkelijkheid is, moge ironischerwijs blijken uit de ongewenste deelname van priesters aan het teren en koningsschieten in de zeventiende eeuw of uit de felle bestrijding van de gilden door de kerk in de

Gildemis

negentiende eeuw. Hoe dit proces zich in de toekomst verder zal voltrekken is ongewis. Zeker is dat de gilden, vooral met de huidige herindelingsperikelen, steeds meer als een symbool voor de plaatselijk eigenheid en identiteit zullen worden beschouwd. De rituele band met de kerk is daarbij heel waardevol.

Gelukkig bestaat bij de geestelijkheid de laatste jaren een toenemende waardering voor de eigen authentieke inbreng van de gilden in de liturgie. Het is echter aan de gilden, en zij zijn daartoe 'mans' genoeg, om zich niet klakkeloos voor het karretje van een zekere beperkte orthodoxe kerkpolitiek te laten spannen.

dr Gerard Rooijackers

LIGT DE GEMEENTE SOEST IN BRABANT?

Wanneer je deelneemt als lid van het Soester gilde aan de gildedagen in Brabant word je verschillende malen geconfronteerd met wat gedesoriënteerde bezoekers van deze Gildedagen. Zowel tijdens de optocht als bij de tentoonstelling hoor je opmerkingen als: waar ligt Soest eigenlijk?, hebben ze in Soest ook een gilde?, en zelfs krijg je opmerkingen als: wat moeten ze in Soest nou met een gilde, het gildewezen is toch Brabants. Wanneer je dan vertelt over de rijke historie van het

Het gildekorps van het Groot Gaesbeeker Gilde

Groot Gaesbeeker Gilde en de al eeuwenoude verbondenheid met Brabant zijn velen zeer verbaasd.

Sinds 1970 is het Soester gilde lid van een van de Kringen van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, eerst een jaar van Maasland en daarna van het Land van Cuijk. Vanaf de eerste dag heeft het gilde zich thuis gevoeld in Brabant. De gildehistorie met al zijn gebruiken in Soest komen wonderwel zeer overeen met die in Brabant. Maar bovenal is het natuurlijk belangrijk dat het klikt tussen de gildebroeders uit Soest en Brabant en daarbij vormt de taal eigenlijk geen barrière. Ook de activiteiten en de prestaties van het tamboer-, hoornblazer- en vendelkorps sluiten zeer goed aan bij die van de Brabantse gilden, met name die in het Land van Cuijk. Het gilde is snel gewend geraakt aan de gebruiken tijdens de Brabantse gildedagen. Al jarenlang weet het Groot Gaesbeeker Gilde vele prijzen te behalen op deze dagen en is een graag geziene gast bij deze dagen. Het gildekorps is met zijn 60 leden aanzienlijk van omvang. Toch zijn slechts een beperkt aantal gildeleden geüniformeerd en nemen deel aan het gildekorps. Het aantal gildebroeders bedraagt inmiddels bijna 500, die allen aan de criteria van het lidmaatschap voldoen, te weten: in Soest geboren, minimaal 19 jaar oud en ingeschreven in een van de vijf RK-parochies die Soest rijk is.

Het bezoek aan de Brabantse gildedagen is voor de gildebroeders echt een dagje uit. Met de nodige aanhang vertrekt het gildekorps zo rond de klok van tien per bus en enkele auto's vanaf het Gildehuis naar Brabant. Daar voegen ze zich bij het koningspaar en een bestuursdelegatie, die al naar de eucharistieviering zijn afgevaardigd. Aangekomen in Brabant gaan ze op zoek naar een kopje koffie, dat soms moeilijk te vinden is, dus dan alvast maar een potje bier. Het is vaak niet vroeger dan half negen (nadat de prijzen zijn uitgereikt) eer de Soesters weer huiswaarts gaan en dan hebben ze er altijd een gezellige dag opzitten. Door veel leden van het gildekorps wordt deelgenomen aan de wedstrijden en natuurlijk worden op de dag zelf veel contacten onderhouden met de andere gildebroeders. Inmiddels is een uitgebreide kennissenkring opgebouwd. De relatie tussen Soest en Brabant is in 1987 versterkt door de organisatie van het Landjuweel Soest 1987 met een fantastische Gildedag op zondag 6 september waaraan bijna 100 gilden deelnamen. Voor Soest betekende dit feest bovendien een algemene acceptatie van het Soester gilde in de gemeenschap. Het groot Gaesbeeker Gilde heeft zich daardoor breed kunnen profileren en is uit het hokje 'Rooms gedoe' gekomen. Sinds die tijd hebben de jaarlijkse gildefeesten een enorme groei doorgemaakt. Dank u wel Brabant.

Natuurlijk bestaan er ook vele verschillen, zoals het feit dat het schieten van de gildebroeders slechts beperkt is tot het jaarlijkse Koningschieten. Weliswaar wordt er twee maal per jaar een schietavond georganiseerd, het schieten is niet een van de (hoofd-)doelstellingen van ons gilde. Het gilde organiseert ook tal van andere activiteiten, die passen binnen de doelstellingen van het bevorderen van de gemeenschapszin, zoals de maandelijkse kaart- en sjoelavonden, de feestmiddagen, maar ook thema-avonden rondom stervensbegeleiding, bedevaarten.

De contacten met de Brabantse gilden concentreren zich door de afstand toch tot de contacten tijdens de gildedagen en de jaarlijkse bijeenkomsten van de gilden als de Hoofdlierendag. Je gaat niet zo maar even naar een gilde-activiteit in Brabant en als je anderen uitnodigt voor jouw activiteiten dan speelt hetzelfde. Toch proberen wij de nodige initiatieven te nemen om naast het deelnemen aan de gildedagen in de eigen Kring, per jaar een gildedag in een andere Kring te bezoeken en deel te nemen aan de federatiewedstrijden trommen, bazuinblazen en vendelen. Wij zijn trots om een onderdeel te zijn van het Brabantse gildew4ezen en dit gildewezzen ook in onze omgeving te presenteren. Het lid zijn van het gilde in Soest betekent voor onze leden volgens mij toch wat anders dan lid zijn van een gilde in Brabant. Het 'uiterlijk' vertoon speelt een veel minder dominante rol voor vele leden omdat zoals eerder gezegd de meeste leden ook niet deelnemen aan het gildekorps. Ondanks de massaliteit in het Soester gilde is het toch een grote familie, die op gezette tijden op een unieke wijze met elkaar feestvieren. ■

René van Hal, gildebroeder Groot Gaesbeeker gilde Soest

EEN POLITIEK GEKLEURDE SCHUTSBOOM OP DE EINDHOVENSE MARKT

In de tien woelige jaren voorafgaande aan de verzelfstandiging van Staats-Brabant in 1796 ontwikkelden zich nieuwe politieke verhoudingen.

Vrijheid, gelijkheid en broederschap

De slogan 'Vrijheid, gelijkheid en broederschap', bepalend voor de tijdgeest in die jaren, sprak de burgerij wel aan. De burgers van Brabant, dat als een wingewest werd bestuurd door de Staten-Generaal van Holland, waren de achterstelling meer dan beu. De voortdurende uitbuiting door de Generaliteit en de religieuze achterstelling was onverteerbaar, waardoor een diepe verachting voor het gezag merkbaar was. Het verlangen naar vrijheid en vooral gelijkheid voor iedereen was onmiskenbaar bij alle burgers aanwezig, ofschoon de wijze waarop dit verlangen uiteindelijk gestalte moest krijgen tweespalt veroorzaakte, de patriotten tegen de oranjegezinden. In Staats-Brabant was deze vrijheidsstrijd nog eens extra gericht op gelijke berechting van Brabant met de andere gewesten.

Patriotten en Orangisten

De Patriotten, een Nederlandse beweging, wilden de burgerij invloed geven op de regering en waren beslist tegen een stadhouderschap, de Orangisten daarentegen wensten een stadhouder (prins) met een krachtig uitvoerend gezag zonder invloed van burgers. Deze politieke tegenstelling kwam tot uiting in de verhoudingen tussen de gildebroeders van de drie Eindhovense gilden St. Barbara en St. Catharina (oranjegezind) met de patriottische Ridderlijke gilde van St. Sebastiaan.

De door de Eindhovenaar Mr. Jan van Hooff in 1786 opgerichte sociëteit Concordia werd spoedig een middelpunt van de Eindhovense patriottische beweging. Tot de leden behoorden de invloedrijke burgers van de stad waaronder verschillende gildebroeders van St. Sebastiaan. De ambachtslieden en de kleine handelaren stelden zich wat terughoudend op en namen een afwachtende houding aan. De zwarte cocarde werd door de patriotten als een herkenningstekens gedragen, zo ook op 19 juni 1786 toen het 'cocarde incident' plaatsvond. Bij het traditioneel inhalen van het St. Catharina gilde bij haar koningschieten op de Markt door het St. Sebastiaangilde verschenen zij met een zwarte cocarde aan de hoed. Uiteraard werd deze manifestatie door de oranjegezinde gildebroeders niet gewaardeerd en zij trokken zich terug in de gildekamer onder het geroep van 'Oranje Boven' en 'Vivat Oranje'.

De patriotten trachtten inmiddels de invloed van de Staten-Generaal en de Nassaue Domeinraad op de Magistraat van de stad terug te dringen. In maart 1788 moesten de drie gilden op last van de Domeinraad een kopie van de caerte overleggen.

Eensgezind waren de drie gilden bij het feestelijk bezoek van de stadhouder prins Willem V aan Eindhoven op 2 oktober, waarbij ieder gilde afzonderlijk een ereboog in de stad had opgericht voor de prins, die dit eerbetoon wist te waarderen door elk gilde 6 dukaten aan te bieden.

Schutsboom op de Eindhovense Markt

Van de permanente schutsboom op de Markt, in eigendom van het St. Catharinagilde, maakte het St. Barbaragilde eveneens gebruik, terwijl de kosten van onderhoud door beide gilden werden gedragen. Beide gilden lieten bij een groot onderhoudsbeurt in 1791 de schutsboom oranje verven, de kleur van de orangisten.

De gevolgen van de in 1789 begonnen Franse revolutie worden in Eindhoven voelbaar als de Fransen begin maart 1793 de stad tijdelijk bezetten en de oranje geverfde schutsboom onmiddellijk in de revolutie kleur rood wordt overgeschilderd.

Op 5 maart moet de Magistraat op last van de commandant van de Fransen troepen op de Markt een 'vrijheidsboom' planten, blauw-wit-rood schilderen en voorzien van de Jacobijnshoed. Van een inhuldiging van deze vrijheidsboom, het symbool van de nieuwe tijd, is niet veel terecht gekomen, omdat de Fransen na enkele dagen de stad verlieten.

De Magistraat laat de vrijheidsboom kort daarop weer weghalen en de in de nabijheid staande schutsboom wordt op 7 maart door het St. Catharinagilde wederom in oranje overgeschilderd. De geruimde vrijheidsboom wordt op last van 's lands overheid op 2 september onder veel muziek en klokengelui officieel publiekelijk verbrand.

Een jaar later in september komen de Fransen terug en vestigen zich definitief in Eindhoven. Op 25 oktober wordt de schutsboom opnieuw geveerd maar nu in de Franse kleuren blauw-wit-rood en gaat dan vervolgens dienen als 'vrijheidsboom'.

De omwenteling

In het gedenkwaardige jaar 1796 ontving het St. Catharinagilde op 17 mei een brief van het patriottische St. Sebastiaangilde, waarin zij onder de slogan Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap berichten dat zij de vanouds genoemde koningsvogel dien titel ontnemen en voornemens zijn voortaan drie prijsvogels te schieten, ter nagedachtenis van de gelukkige omwenteling in 1795, het jaar waarin de Bataafs Republiek werd ingesteld. Tevens maakte zij een einde aan de eeuwenoude traditie van 'onthalinghe', waarbij de Eindhovense gilden elkaar onthaalden als eerbewijs aan de nieuw geschoten koning. De koningsvogel heette voortaan Eervogel en een koning werd Eerbroeder genoemd.

Brabant souverain

Voor de burgers van Bataafs-Brabant bracht 1796 op 1 januari de souvereiniteit, het einde van een onderdrukking. Brabant stond nu op gelijke voet met de andere gewesten en kon zelf de door het volk gekozen representanten afvaardigen naar de Nationale Vergadering die de Staten Generaal zou gaan vervangen. De Eindhovenenaar Mr. Jan van Hooff hield bij zijn intrede in de Nationale Vergadering als medeafgevaardigde van Bataafse Brabant op 1 maart 1796 een indrukwekkende redevoering in de slotzitting van de Staten Generaal. De provincie Noord Brabant herdenkt dit gebeuren nu 200 jaar geleden. ■

200 JAAR PROVINCIE NOORD-BRABANT

De Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden heeft aan de Gemertse gilden gevraagd om de herdenking van het 200-jarig bestaan van de Provincie Noord-Brabant door de gilden in Peelland te verzorgen. Dat gebeurt op de uniform vastgestelde datum: 16 juni a.s.

Vanaf januari j.l. bereiden de beide Gemertse gilden en de kring dit feest in gezamenlijkheid voor. Er wordt enthousiast gewerkt. Dat heeft kennelijk wervend gewerkt, want de VVV Heerlijk Gemert schoof haar tweede lustrumviering naar achteren en de ondernemers haakten er op in door een winterse zondagsopening naar deze datum te verschuiven. De 100-jarige plaatselijke NCB sloot zich aan en leverde een aandeel in de feestelijkheden door feestelijke etalages, winkelopening, straatmuziek, Bourgondische menu's van de horeca en kinderattracties. Het wordt op deze wijze een 'Brabant-eenfeest'.

De betrokken organisaties vullen elkaar aan en helpen elkaar. Vaderdag kan echt in Gemert gevierd worden. Er is voor elk wat wils.

Op vrijdag 14 juni wordt een bloemmozaïek onthuld en overgedragen aan de gemeente. In de massale oppervlakte van 26 x 6 meter, over de gracht gebouwd, komen de wapens voor van Noord-Brabant, Gemert, de gilden, de VVV, de NCB en de sponsors. Dit bloemtapijt blijft ook na de manifestatie nog enige tijd liggen.

Zaterdag 15 juni wordt het hagelkruis, ook een project in het kader van 200 jaar Noord-Brabant, onthuld. Het gezelschap trekt, voorafgegaan door plaatselijke muziekkorpsen en gilden, en begeleid door een groot aantal in oud-Brabantse kledij gestoken gasten op boerenkarren en koetsen naar het hagelkruis. Daar mag iedere deelnemer daarna op de koffie komen bij de buurt Boekent, waar het kruis geplaatst wordt. Op de terugweg voegen zich enkele spannen koudbloedpaarden aan de stoet toe. Deze zullen op het plein een demonstratie verzorgen, naast het jazzconcert en de kinderspelen.

Zondag is de herdenkingsdag van de gilden. Vanzelfsprekend begint deze met een Eucharistieviering in de kerk, waaraan maar liefst 400 gildebreeders en -zusters deelnemen. De aanmelding van de Peellandse gilden voor de herdenking was heel royaal. Het straatontbijt voor de gildebreeders op het plein wordt gevolgd door de optocht, de massale opmars, de vendelgroet en demonstraties vendelen en trommen. Koningen en keizers strijden bij de kerk om de hoogste eer van deze dag, waarna ieder gilde bij de provincievertegenwoordiger de herdenkingsplaquette, ontworpen door de Gemertse beeldhouwer Antoon Grassens, in ontvangst mag nemen. Intussen heeft muziek bezit van de straten genomen, spelen kinderen op luchtkussens en rijden op pony's en zijn waren te koop bij de ondernemers.

Om van het geheel een echte vaderdag te maken kan men de inwendige mens versterken bij de Gemertse horeca, die de oud-Brabantse menus van het Landjuweel Gemert 1972 uit de kast heeft gehaald en tegen de prijs van enkele poffers aanbiedt.

Waar een gemeenschap zo samen een is, daar heerst de Brabantse geest. Daar is het goed toeven. ■

FEDERATIE-NIEUWS

UIT DE ALGEMENE VOORJAARSVERGADERING

Kascontrôlecommissie 1996

Hierin hebben zitting: A.J. Klerks, bestuurslid Kring Maasland; L.M. Redelé, gildebroadter Kring Kempenland; R. Mijsbergen, bestuurslid Kring Peelland.

Herbenoeming federatiebestuursleden

De volgens rooster aftredende afgevaardigden C.E.W. Maas, secretaris van Kring Land van Cuijk en H.J. Janssen, secretaris van Kring Kempenland, werden bij acclamatie herbenoemd.

De vacature in de afvaardiging van Kring Peelland, ontstaan door het overlijden van kringvoorzitter F.L.E.M. van Thiel zal te zijner tijd worden vervuld.

Vergoeding juryleden

De vergoeding voor juryleden op gildefeesten is vastgesteld op f 60,- all-in, ingaande per 1 januari 1997. De optionele regeling met kilometervergoeding is vervallen.

Federatieve gildevlag

Het ontwerp voor de federatieve gildevlag is goedgekeurd. Deze vlag is bedoeld om in grote aantallen te worden gemaakt en om te dienen als gilde-herkenbare opluistering van gildefeesten en gildemanifestaties. Het is dus beslist géén vaandel van de federatie.

De vlag is gebaseerd op de rood-witte blokflag van Noord-Brabant, waarin middels blauwe driehoeken een gestileerd Bourgondisch kruis is verweven.

Instellingsbesluit vendelcommissie

In navolging van de SAT-commissie heeft nu ook de vendelcommissie haar structuur, functies en taken omschreven in een instellingsbesluit. Het is de bedoeling dat alle commissies dit op deze wijze vastleggen.

De positie van de vrouw in de gilden

Deze kwestie is in enkele kringen nog in behandeling. Het federatiestandpunt wordt bepaald door dat van de kringen.

Europees Schutterstreffen te Haaksbergen

Uit onze federatie hebben 52 gilden ingeschreven voor deelname. Ook voor de wedstrijden in trommen, vendelen en bazuinblazen is de belangstelling goed. De federatieve commissies zullen uit de inschrijvingen een wedstrijdprogramma samenstellen.

Het deelnamerecht voor het koningschieten op zaterdag 31 augustus is voorbehouden aan de koningen die op de kringdagen in 1994 en 1995 het koningskruis wonnen en aan alle gildekoningen, mits dezen met hun gilde aan de optocht deelnemen op zondag 1 september.

Met de organisatie zal contact worden opgenomen voor de mogelijkheid om met standaardruiters aan de optocht deel te nemen.

Aanvulling op reglement boogschieten

Het gebruik van lossers bij handbogen is alleen toegestaan indien de schutter door een lichamelijke handicap niet kan schieten zonder het gebruik van zo'n lossers. De handicap dient door de voorzitter van de schietcommissie - al dan niet gesteund door een doktersverklaring - te worden vastgesteld en aan de wedstrijdleiding kenbaar gemaakt.

Het gebruik van compoundbogen (katrolbogen) op gildedagen en op gildewedstrijden is verboden.

Deelname standaardruiters aan concoursen ongewenst

De standaardruiterscommissie heeft het volgende standpunt inzake verzoeken om met standaardruiters deel te nemen aan hippische concoursen, koetsenoptochten en dergelijke, welk standpunt door het federatiebestuur wordt ondersteund:

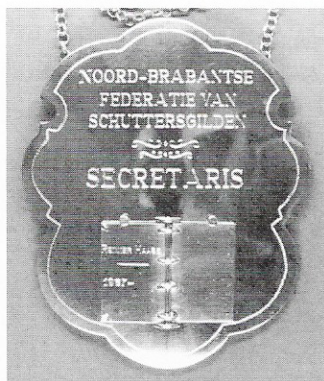
Een gilde is een broederschap die zich profileert op sociaal, cultureel, kerkelijk en charitatief gebied vanuit hun verleden en historie en die hieraan gestalte geven op gildedagen, onderlinge wedstrijden, congressen en andere gildemanifestaties.

De standaardrijder die met de standaard het totale gilde vertegenwoordigt en uitdraagt, om de weg vrij te maken wanneer het gilde uitrukt, kan alleen hiervoor worden ingezet. Andere presentaties en zeker individuele akties zijn uit den boze en zijn een regelrechte belediging aan de standaard en het gilde dat wordt vertegenwoordigd.

Opvolging federatievoorzitter.

E.V.J.M. van Bouwdijk Bastiaanse, volgens rooster aftredend, heeft zich niet herkiesbaar gesteld. In zijn zakelijk afscheid tijdens deze vergadering dankte hij allen met wie hij in de afgelopen twaalf jaar zeer prettig heeft mogen samenwerken.

Zijn secretaris in deze periode verraste hij, door de federatie een functiedraagketen te schenken. Hierop is een boek afgebeeld waar op de boekbladen, die om te slaan zijn, de namen van alle federatie-secretarissen tot nu toe zijn vermeld. Als persoonlijk blijk

*Functiedraagketen
federatiesecretaris*

van waardering schonk hij secretaris Rein Haase een zilveren draagspeld met een PC-printer figuurtje erop. Eugène van Bouwdijk Bastiaanse is, bij benoeming door de Algemene Vergadering, opgevolgd door Th.A.G.M. van der Weijden, Ere-Deken van het Sint-Willibrordusgilde Alphen. Tom van der Weijden is burgemeester geweest van onder meer Alphen en nu werkzaam als Dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van West-Brabant. Het feestelijke afscheid van Eugène Van Bouwdijk Bastiaanse zal plaatsvinden tijdens de hoofddienstag in het provinciehuis.

Gildemanifestaties Brabant 200

De gildemanifestaties in het kader van de viering van het 200-jarig bestaan van de provincie vinden in de zes gildekringen op 16 juni plaats in Breda, Tilburg, Eindhoven, Gemert, 's-Hertogenbosch en Boxmeer. Al deze manifestaties zijn zo veel mogelijk opgezet volgens hetzelfde patroon, met een misviering, een gildemaaltijd, een optocht en massale opmars, demonstraties.

Hoofddijnen van het programma te Breda:

- 08.45 uur: Samenkomst van de gildedeputaties op het terrein bij de K.M.A.
- 09.00 uur: In optocht naar de Sint-Antoniuskerk aan de Sint-Jansstraat.
- 09.30 uur: Eucharistieviering, opgedragen door bisschop Muskens. Hierna Eed van Trouw aan kerkelijk gezag
- 10.45 uur: In optocht naar het terrein bij de K.M.A. Welkomstwoord door de kringvoorzitter
- 11.30 uur: Aanvang van de demonstraties koningschieten, andere vormen van schieten, vendelen, trommen, bazuinblazen en gildedansen.
- 13.30 uur: Einde van de manifestatie.

Hoofddijnen van het programma te Tilburg:

- 09.15 uur: Samenkomst van de gildedeputaties op het Pieter Vredeplein.
- 09.45 uur: Vertrek naar de Sint-Jozefkerk op de Heuvel
- 10.00 uur: Eucharistieviering
- 11.30 uur: Broodmaaltijd voor de deelnemers, in zaal De koninklijke Harmonie.
- 12.00 uur: Optocht door de stad naar het Stadhuysplein, waar de massale opmars is en waar de burgemeester de manifestatie opent
- 13.30 uur: Aanvang van de demonstraties vendelen, trommen, bazuinblazen en gildedansen.
- 14.00 uur: Einde van de manifestatie.

Hoofddijnen van het programma te Eindhoven:

- 08.45 uur: Samenkomst van de gildedeputaties in hotel Dorint
- 09.30 uur: In optocht naar de Sint-Catharinakerk
- 10.00 uur: Plechtige gildemis, waarna Eed van Trouw aan kerkelijk gezag
- 11.30 uur: In optocht naar de Markt voor de gildemaaltijd
- 12.15 uur: Korte optocht door de binnenstad en massale opmars op de Markt
- 13.45 uur: Demonstraties in vendelen, trommen, bazuinblazen, gildedansen, gewerschieten door gildekoningen om het koningskruis.
- 14.00 uur: Einde van de manifestatie

Hoofddijnen van het programma te Gemert:

- 09.00 uur: Samenkomst van de gildedeputaties in hotels De Keizer en De Kroon
- 09.35 uur: In optocht naar de Sint-Janskerk in de Kerkstraat
- 10.00 uur: Plechtige gildemis
- 11.30 uur: Straatontbijt voor de deelnemers, omlijst met Brabantse muziek

- 12.15 uur: Korte optocht naar het Ridderplein, waar de massale opmars is.
- 13.15 uur: Demonstraties in vendelen en trommen op het Ridderplein en in de Kerkstraat.
Koningschieten op het Pastorieplein.
- 15.00 uur: Einde van de manifestatie.

In de periode van 12 t/m 19 juni is in de voorlichtingszaal van het gemeentehuis te Gemert een tentoonstelling van gildeattributen.
Openingstijden maandag tot en met vrijdag van 8.30-12.30 en van 13.30-17.30. (maandag tot 18.30 uur).

Hoofdpijnen van het programma te 's-Hertogenbosch:

- 09.45 uur: Samenkomst van de gildedeputaties op de Parade en intocht in de Sint-Janskathedraal
- 10.15 uur: Pontificale H.Mis, voorgegaan door bisschop Ter Schure
- 11.30 uur: Eenvoudig straatontbijt voor de deelnemers, op de Parade
- 12.30 uur: Korte optocht via Markt naar het stadhuis
- 12.45 uur: Massale opmars en toespraak van de burgemeester
- 13.15 uur: Manifestatie in koningschieten en demonstraties in vendelen, trommen, dansen.
- 15.00 uur: Einde van de manifestatie.

Hoofdpijnen van het programma te Boxmeer:

- 09.15 uur: Samenkomst van de gildedeputaties in cultureel centrum De Wijer
- 10.00 uur: Plechtige Eucharistieviering in de parochiekerk van Sint-Petrus en Sint-Paulus
- 11.15 uur: Korte optocht door de stad naar het plein bij De Wijer, waar de massale opmars is.
- 12.00 uur: Koffietafel voor deelnemers, in De Wijer
- 13.00 uur: Demonstraties in vendelen, trommen en kruisboogschieten
- 14.30 uur: Einde van de manifestatie. ■

ANDERE FEDERATIES

Bestuurswisseling Federatie Gelderse Schuttersgilden

Tijdens de voorjaarsledenvergadering van de Federatie van Gelderse Schuttersgilden Sint-Hubertus is, mede als gevolg van een eerder aangenomen statutenwijziging, een deels vernieuwd federatiebestuur gekozen waaronder een nieuwe voorzitter en vice-voorzitter. Zowel de voorzitter Mr.Jhr. Ph.E.J. de Nerée tot Babberich als de vice-voorzitter de heer Th.A.A. Hooman hebben hun functie uit gezondheidsoverwegingen neergelegd. Zij blijven evenwel actief als lid van de Gilderaad van Gelderland.

De nieuwe federatievoorzitter is de heer H.P. Tomesen uit Doetinchem. De nieuwe vice-voorzitter is de heer J.A.J. Ebbers uit Giesbeek.

Landjuweel 1997 van Gelderland

In 1997 viert de Federatie van Gelderse Schuttergilden Sint-Hubertus het vijftigjarig bestaan met ondermeer een groots landjuweel.

Dit wordt georganiseerd door schutterij Sint-Antonius te Nieuw-Dijk (gemeente Didam) en vindt plaats op 13, 14, en 15 juni.

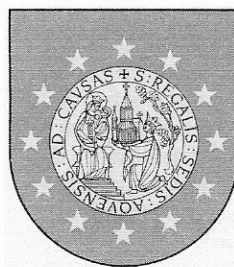
Ook Noord-Brabantse gilden ontvangen in het najaar een inschrijvingsuitnodiging. Inlichtingen bij de federatiesecretaris F. Dieker, tel. 026-3117410.

Vrij gildefeest Bakel vervroegd

In verband met de doortocht van de Tour de France op 30 juni door Bakel is het vrij gildefeest van het Sint-Willibrordusgilde verzet naar zaterdag 29 juni. ■

HET ONTSTAAN VAN DE E.G.S.

EUROPESE GEMEENSCHAP HISTORISCHE SCHUTTERS GILDEN.

Logo E.G.S.

In de vijftiger jaren wilde de St. Joachim Schützen Düren-Nord gaarne vriendschapsbanden sluiten met een Nederlands gilde en had zich daartoe gewend tot Martien Coenen, wiens echtgenote van Duitse afkomst was, van het Gilde Sint Jan Baptist uit Soerendonk. Voor dat gilde was de oorlog op dat moment nog te kort geleden. Martien Coenen sprak daarom hierover met de Jonge-Deken, thans Regerend-Deken,

Mathieu van der Voort, van het Sint-Jorisgilde Stratum te Eindhoven. Met Martien Coenen bracht hij een bezoek aan Düren, en bij dat bezoek zegde de Jonge-Deken toe zijn gilde te vragen of zij prijs zouden stellen op vriendschapsbanden met de St.Joachim Schützen. Het Sint-Jorisgilde Stratum besloot op het verzoek van Düren in te gaan; met het gevolg dat in het voorjaar van 1954 de officiële contacten tot stand werden gebracht. Jos Körner, secretaris van het Duitse gilde, die als contactpersoon fungeerde en de feitelijke initiatiefnemer was, had inmiddels te kennen gegeven, alhoewel het kort dag was, zo mogelijk nog in 1954 te willen deelnemen aan een gildefeest in Nederland en of Mathieu van der Voort daarin wilde bemiddelen.

Deze benaderde daarvoor Jan Toorians van het Sint-Ambrosiusgilde te Loon op Zand, wiens gilde op 12 september 1954 een gildefeest organiseerde. Jan Toorians was gaarne bereid om het Duitse gilde uit te nodigen. Van der Voort, inmiddels benoemd tot secretaris van Kring Kempenland, en daarmede bestuurslid van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, zorgde er voor dat Düren uitgenodigd werd voor het gildefeest in 1955 in Aalst. Datzelfde jaar nam Düren ook met een deputatie deel aan het landjuweel in Eindhoven. Jos Schroeders, destijds secretaris van de federatie, was bijzonder geïnteresseerd in de contacten die het Stratumse gilde opgebouwd had met het Duitse Schützengilde, en vroeg om een keer mee te mogen gaan naar Düren. Jos Schroeders had van zijn kant contacten met de heer J.B. Verbesselt uit Brussel, opperhoofdman van de Belgische Hoge Gilderaad van Brabant en met de Gelderse Federatie. Door al deze persoonlijke contacten, dachten Jos Schoeders en Mathieu van der Voort aan de stichting van een internationaal contactorgaan voor gilden en schutterijen. Het Landjuweel in Eindhoven van 1955 werd een geschikte gelegenheid gevonden om zo'n stichting in het leven te roepen. De gildenvriend van het Sint-Jorisgilde Stratum, Mr. J.Lauwers, notaris te Eindhoven, was bereid de stichtingsakte om niet te registreren, wat op 25 juni 1955 plaats vond. In de Stichting Internationaal Contact namen zitting: Jhr.Mr. R.A. van Rijkjevorsel uit Berlicum als voorzitter van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilde. J.H.J. Schroeders uit Eindhoven respectievelijk als voorzitter van Kring Kempenland en secretaris van voornoemde Federatie. W.J.A.F.R. van den Clooster Baron Sloet tot Everlo, burgemeester te Duiven, als voorzitter van de Gelderse Federatie, en prof.dr.J.B. Verbesselt, conservator van het Museum voor Kunst en Geschiedenis te Brussel, als Opperhoofdman van de Hoge Gilderaad van Brabant (België). In 1955 waren de contacten met de Duitse Bond nog niet van dien aard dat ook Duitsland werd uitgenodigd zitting te nemen in het stichtingsbestuur. Niet veel later werden de contacten met de Duitsers zodanig geïntensiveerd dat regelmatig grote manifestaties konden worden georganiseerd

met deelname van Belgische, Duitse en Nederlandse gilden en schutterijen. Genoemd kunnen worden:

Duitsland: Werl en Düren. Aan laatstgenoemd feest namen alleen al uit Noord Brabant meer dan 1000 gildebreders deel.

België: Leuven, Haacht en Eupen met grote deelname uit diverse gebieden. Ook aan feesten in Nederland werd door diverse gilden en schutterijen uit België en Duitsland deelgenomen. Tijdens dat bijeen gekomen werd vonden er besprekingen plaats door de bestuurders van de diverse nationale organisaties en werden vele gegevens uitgewisseld en afspraken gemaakt in een sfeer van oprechte vriendschap. In 1962 ontstond in Eilendorf een samenwerkingsverband dat zich beperkte tot het van oorsprong nauw verwante gebied van de drielandenhoeck; het Eifelse grensgebied, Belgisch en Nederlands Limburg en Duitstalig België (Eupen-Malmedy). Dit kleine samenwerkingsverband organiseerde in augustus 1963 in Helden, Lemberg in Nederland een koningschieting voor de drielandenhoeck. Sjeng Trines uit Tegelen schoot zich daar tot koning en ontving een door de Bondskanselier van Duitsland, dr. Adenauer, geschonken beker. Dit samenwerkingsverband wilde het koningschieten wel uitbreiden; maar kon dit toen niet tot standbrengen. In 1971 zocht de priester Theo Reintjes uit Keulen, gepromoveerd op een studie over het schutterswezen, contact met Marc de Schrijver uit Antwerpen, die kort te voren een conventie had gesticht van 14 gilden. Op 22 mei werd in Antwerpen een bespreking gehouden waaraan ook deelnamen Dr. E. van Autenboer en Lorenz Beu uit Düren. Lorenz Beu deelde de vergadering mede dat hij al jarenlang een intensief contact had met M. van der Voort uit Eindhoven, secretaris van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, en dat er reeds een stichting bestond Internationaal Contact voor Schuttersgilden, gevestigd in Eindhoven en dat met Van der Voort contact diende te worden opgenomen. Laatstgenoemde zorgde er voor dat op 11 september 1971 in het Gildehuis van Sint Joris Stratum een grote vergadering belegd werd. Jhr. Mr. J. J. Smits van Oijen verzocht aan Baron Sloet tot Everlo, bestuurslid van de Stichting Internationaal Contact de leiding van deze vergadering op zich te nemen. Besloten werd de stichtingsakte van 1955 goed te bestuderen en eventueel wijzigingsvoorstellen in te dienen. In deze vergadering waren ook aanwezig Theo Reuntjes, drs Marc de Schrijver, Lorenz Beu. In de vergadering van 5 maart 1972 werd op voorstel van de heer Hochman uit Aken het woord Internationaal veranderd in Europese zodat vanaf dat moment de organisatie de naam kreeg van Europese Werkgemeenschap van Schuttersgilden, Schutsbroedersschappen en Schutterijen. Deze naam is later weer veranderd in Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden.

Tot slot laat de E.G.S. nog maar eens opnieuw duidelijk en helder bevestigen wat 25 jaar geleden is besloten; dat de E.G.S. een Christelijke traditie heeft en dat ook nog eens uitdrukkelijk wordt vastgesteld dat de E.G.S. in Eindhoven is gesticht en de zetel voor het secretariaat ook gevestigd is of zal worden in Eindhoven als hommage aan de oprichters. ■

Mathieu van de Voort, Secretaris Generaal E.G.S.

SCHILD KWIJT?

Mevrouw D. Janssen, Deken v.d. Heuvelstraat 6, Gemert, telefonisch bereikbaar 04920-62942, heeft op een vlooiemarkt te Deurne voor f 15,- een zilveren schildje (6x5 cm) gekocht met het opschrift "Kringgildedag Gilde St. Antonius Abt Deurne 1968". Er staat geen aanduiding van een behaalde prijs op. Zij wil - uiteraard tegen betaling van haar kosten - het schildje aan de rechtmatige eigenaar teruggeven. Daarvoor kan contact met haar worden opgenomen.

de "guld" (het gilde)

rom bom romberde bom bom
de "guld" trekt door de straat
de tamboer roert de gildetrom
de "guld" loopt in de maat

het gildevaan - zo rijk gekleurd
wordt trots voorop gedragen
het gildevaan nimmer besmeurd
sinds eeuwenlange dagen

dan volgt de gilden-tamboerij
rom bom romberde bom bom
plechtstatig schrijdend zij aan zij
op de dreun der gildetrom

de vendeliers dragen hun vaan
als een sieraad met hen mee
maar zwaaiend vendelen tesaam
dat stelt pas echt tevree

uit "Lachend wiegt de wind" bundel van Piet Smits
oud-burgemeester van Liempde.

de koningsvogel op de borst
met zilver rijk belaan
zien we de koning als een vorst
door de dorps straten gaan

de hoofdman sluit de rij
dragend zijn zilveren staf
beschermvrouw aan zijn zij
weegt hij de waarden af

met zin voor orde regel stijl
handhaven zij oude waarden
toch eigentijds en echt,
terwijl zij tradities trouw bewaarden

rom bom romberde bom bom
de "guld" trekt door de straat
de tamboer roert de gildetrom
de "guld" loopt in de maat

RESTAURATIE-ATELIER DE TIENDSCHUUR

Reeds jaren ervaring met
archief- en textielconservering

Kapelaan Poellplein 1, 5046 GV Tilburg, telefoon 013 - 5368355

van berkel b.v.

**loodgieter
installateur**

postbus 269, 5050 ag goirle, (013) 534 24 45

WILLIGERS makers van vaandels,
vendels en andere
gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)

Zand 33, 5721 SM Asten (Liessel) (0493) 34 25 68

HaVeP Bedrijfskleding
merkbaar beter!
HaVeP Workwear
best quality!
HaVeP Berufskleidung
spinn...
P. V...
quali...
HaVeP

HaVeP Bedrijfskleding

B.V. Textiel Fabrieken H. van Puijenbroek
Postbus 11, 5050 AA Goirle, Tel. 013 531 32 33, Fax 013 531 32 90

NIEUWS UIT DE KRINGEN

Kwartier van Oirschot

Om's Liempds Antoniusvuur

Op 13 januari 1996 herdacht het Liempdse gilde de sterfdag van Sint Antonius Abt. Een hoogtijdag voor het gilde. De herdenking begon 's avonds met een H. Mis met gilde-eer, waarna de vuurput voor het eerst werd ontstoken en de gildebroeders en zusters hun intrek namen in het gildehuis. De H. Antonius glimlachte toen drie witglimmende kaarsen voor hem werden ontstoken, de koning van het gilde de Theunisdrank bereidde en de hoofdmans sprak over het Antoniusvuur.

'Eén van de traditionele gebruiken op onze patroonsdag zou kunnen worden het ontsteken van het vuur voor het gildehuis. De vraag is, wat is hiervan de zin? Vuur is een belangrijk element. Vuur geeft warmte, energie, licht en sfeer. Vuur kan pijn geven, vernietigend werken dan wel een symbolische betekenis hebben, bijvoorbeeld met een bepaalde intentie een kaars opsteken. Met vuur kan ook verwezen worden naar een ziekte, het heilig vuur genaamd, waar honderdduizenden mensen het slachtoffer van geworden zijn. Eind dertiende eeuw werd deze ziekte ook wel het Laurentiusvuur, het Martialisvuur of het Antoniusvuur genoemd. Het Antoniusvuur werd de meest bekende benaming. Pas in 1690 ontdekte de franse arts Thuillier de oorzaak. Door het eten van beschimmeld rogemeel, grote donkere wolve-tandachtige giftige korrels, werd men besmet. De gevolgen van deze vergiftiging waren verschrikkelijke jeuk en branderigheid, krampen van inwendige organen, gruwelijke visioenen, het pijnlijk uitdrogen van extremiteiten, welke uiteindelijk afstierven, kenmerkten het ziektebeeld. Hoe kwam de ziekte aan de naam Antoniusvuur? Eind tiende eeuw kwamen de relieken van Sint Antonius Abt terecht in Saint Didier de la Motte, het huidige Saint Antoine bij Grenoble. Toen de franse ridder Gaston deze relieken bezocht en zijn zoon genas van het vuur, liet deze edelman in genoemde plaats ten behoeve van de daar aanwezige broederschap van ziekenverzorgers een klooster bouwen. Deze broederschap groeide uit tot de orde

Installatie nieuwe gildebroeders v.l.n.r. hoofdmans Roger van Laere, koning Kees van Loon, gildebroeder Jan Saris, vendelier Twan Merckx en gildebroeder Martien Verdonk

van Antonianen of Antonieten, welke in 1217 officieel werden erkend. Door deze orde kreeg de naam van Sint Antonius Abt en de naar hem genoemde ziekte grote bekendheid. De orde van Antonianen stichtte in West Europa meer dan 350 hospitalen, waar vooral de slachtoffers van besmettelijke ziekten, zoals het vuur, de pest en andere, werden verpleegd. Welnu, het vuur ontstoken bij de vuurput verwijst naar een

ernstige ziekte, naar de vele slachtoffers, naar Sint Antonius Abt, wiens sterven op de berg Kolzin op 19 januari wordt herdacht. Het vuur verwijst ook naar de vele broeders en zusters die zich belangeloos hebben ingezet voor de ander.'

Na de toespraak van de hoofdmans werd een dronk uitgebracht op een ieders geluk en het welzijn van het gilde. De brandewijn met kandijsuiker smaakte zichtbaar 'merakel'. Vervolgens ontving gildebroeder Gerard Berben de wisselschilden van de onderlinge schietwedstrijden, kreeg gildezuster Riet v.d. Laar de jeu de boules trofee aangereikt en bood koning Kees van Loon zijn koningsschild aan.

Een uniek schild met de Sint Janskapel, een schutsboom, vogels in de lucht, het gemeentewapen en een gedicht van zijn zoon Sander;

in het laatste Liempdse jaar
schoot tot zijn eer en vreugd aldaar
C.J.M. van Loon

uit het gilde van Sint Antoon
de vogel uit de lucht.

Het lijkt wel haast een klucht
want hij mag zo graag bekijken,
maar met deze zal ie prijken
aldus, koning van het gild,
zoals getuigt dit schild
onthoud als hij 't zal schenken:
"Aensien doet gedencken"

Hierna werden op traditionele wijze drie gildebroeders geïnstalleerd.

Kempenland

Voorjaarsvergadering Kring Kempenland

Het weer zat die avond van de 22e april in ieder geval mee: de lente had even plaats gemaakt voor zomerse temperaturen. De zaal was wel niet tot aan de nok, maar in ieder geval tot achter het biljart gevuld. En dan zit het behoorlijk vol. De agenda was levig en bij afwezigheid van de tweede secretaris trad routinier Jacques Govers als notulant in het veld. De kasteleins van Sint Joris taptten met brede inzetbaarheid, zelfs tijdens de vergadering. Kortom, voldoende ingrediënten om er een pittige vergadering van te maken. En dat werd het ook. Ook al zaten we met z'n allen netjes in rijen achter elkaar, de neuzen staken in ieder geval lang niet allemaal dezelfde kant uit, zeker niet meer na punt 10 van de agenda. Tot aan dat moment verliep de vergadering zoals de meeste vergaderingen verlopen. Maar met "de vrouw in het gilde" wisten die ruim honderd mannen in de zaal geen raad. Misschien waren de meningen inhoudelijk gezien niet eens zo sterk verdeeld maar met z'n allen waren we niet bij machte om in helder Nederlands samen te vatten waar het nu werkelijk om draaide. Uiteindelijk werd afgesproken dat het punt weer opnieuw in de najaarsvergadering terug zou komen maar wel onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het bestuur met een gedegen omschrijving zou komen, vastgelegd op papier met niet mis te interpreteren nuanceringen. Bij punt 11, de Jeugdgedag, speelde "de vrouw in het gilde" ons opnieuw parten, hoewel het nu om meisjes ging van 6 tot 16 jaar. Maar regels zijn regels, zo werd gezegd, en daarmee werd het probleem formeel opgelost. Het Catharinagilde Tongelre moest nu maar onder eigen vlag deze dag organiseren. Vertegenwoordigers van het H. Kruisgilde uit Gerwen vertelden vol vertrouwen dat ze, met betrekking tot de kringgedag 1996, er 'helemaal klaar voor waren'. Dat kon nog niet gezegd worden over de kringgedag 1997. Er waren nog steeds geen kandidaten maar heel aarzelend werd vanachter de bestuurstafel de suggestie geopperd dat wellicht Sint Catharina Eindhovenstad hier wel voor voelde. Tijdens de rondvraag kreeg

het Europees Koningschieten nog de nodige aandacht: wie mag nu wel en wie niet meedoen? Hoewel alle betrokken koningen van alle gilden inmiddels bericht hadden ontvangen, gaf Rein Haase aan de zaal nog een keer uitleg dat de NBFS voor 1996 een aardig compromis had gevonden. Iedere koning mag op zaterdag meeschieten onder voorwaarde dat het gilde de dag erna met een officiële deputatie meeloopt met de optocht. Kringvoorzitter Henk Luiten had bij de opening van de vergadering al ieders gebed gevraagd voor de overleden gildezusters en -broeders. En dat was een indrukwekkende lijst met namen. Je werd er sowieso stil van. Ook onderbrak de voorzitter de vergadering om de scheidend raadsheer van District West, Wim van Hooff, in woord en in daad te huldigen voor alle bewezen diensten. Wim kreeg het zilveren medaillon van de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland opgespeld. Tegen de klok van elf uur sloot de voorzitter met het uitspreken van de christelijke groet deze voorjaarsvergadering af.

Brabantkruis 1995

In het late najaar van 1995 begaf zich weer een aantal schutters naar het schietterrein achter de Gennepmolen te Eindhoven voor het verschieten van het zogenaamde Brabantkruis. Alle dagen kenmerkten zich door fraai weer en op de derde zondag was het zelfs behoorlijk warm. De schietresultaten vielen echter tegen: er waren aanvankelijk maar vier gildebroeders met 60 treffers. Op de vierde zondag kwamen er nog zeven bij, zodat in totaal elf schutters moesten kampen om vast te kunnen stellen wie met de eer zou gaan strijken. Na de vierde kampronde was de winnaar bekend: het was Leo Schellekens van het Onze Lieve Vrouwe-Broederschap uit Oirschot. Het werd zijn vierde Brabantkruis. De ereleden van het Sint Jorisgilde Gestel en Blaarthem, Paul van de Putten, reikte de prijzen uit. Paul was zelf winnaar geworden van het veteranenschildje. De wedstrijden voor 1996 zijn gepland op: 27 oktober en 3, 10 en 17 november. De schietcommissie van het Sint Jorisgilde nodigt bij deze iedereen weer van harte uit om ook dit jaar weer mee te dingen naar het Brabantkruis 1996.

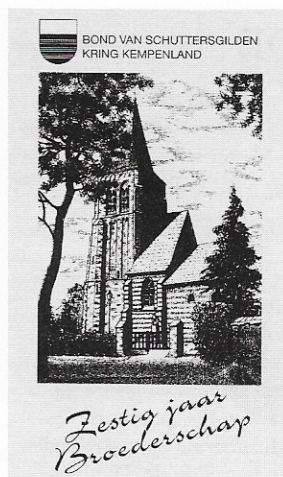
Inventaris Kringarchief gereed

Met gepaste trots werd de inventaris van het archief gepresenteerd op 21 maart. Een werkgroep, bijgestaan door de SAT-commissie, werkte er 5 jaar aan na voorbereidend werk

Het archief kan in de kast

van Theo Verschueren. Van een leien dakje is het niet bepaald gegaan, maar taaie volharding en een goede begeleiding overwonnen tenslotte alle problemen, inclusief een verhuizing en een brand. Het resultaat is een inventaris van 42 bladzijden, waarin de sleutel ligt tot 919 mappen in 56 archiefdozen met een totale lengte van 7 meter. In deze inventaris is tevens het archief van de Stichting voor Outer en Heerd opgenomen. De commissie bestond uit de gildebroeders Nol van Baardwijk, Tiny van Dooremolen, Jan Luijten, Martien Sanders, Tony Vaessen en Theo Verschueren.

Syllabus 60-jarig jubileum

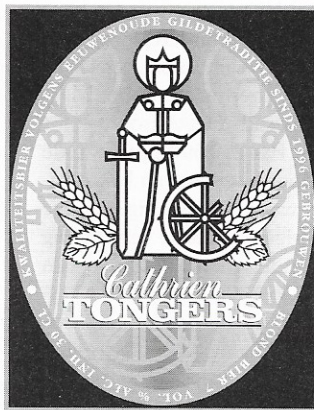
Bij een jubileum wordt veel zorg besteed aan toespraken, inleidingen, voordrachten en beschouwingen.

Dat wordt gewaardeerd en ter harte genomen, maar de letterlijke tekst vervliegt. Tenzij deze nog eens op schrift gesteld wordt. En dat geschiedde met de teksten van de jubileumviering 60 Jaar Kempenland, 60 Jaar broederschap op 16 september 1995 in Waalre.

Omslag van de syllabus

'Cathrien Tongers'

Bavaria heeft er, althans in het gildehuis van het Sint Catharinagilde Tongelre, een concurrent bijgekregen. De gildebroeders zijn brouwmeester geworden en hebben in de voorbije maanden zo'n 80 liter bier gebrouwen. Het Brabants Blondje hebben ze, met een knipoog naar hun patrones, 'Cathrien Tongers' gedoopt. Ja, vanachter een gewoon pilsje

Etiket 'Cathrien Tongers'

groeide het idee om bier te gaan brouwen. En om een heel lang verhaal heel kort te maken hebben ze in februari de hand aan de ploeg, beter gezegd aan het vat geslagen. Catharinahof leek op een minibrouwerij: in de bijkeuken werden de flesjes gespoeld, achter de bar werden ze steriel gemaakt. Verderop werd er al hevelend vanuit drie tonnetjes gebotteld, tafel 5 voegde suiker toe en plaatste de kroonkurken en op het einde van de lopende band werden de zelfgemaakte etiketten op de flesjes geplakt. En ondertussen werd er in de keuken weer gebrouwen. Eind maart werd de hele cyclus nog een keer herhaald. Van producent rechtstreeks naar consument, nog korter kan niet. Maar het gilde zou het gilde niet zijn als ook niet het goede doel zou worden gediend. Het bier wordt gratis aangeboden maar men vraagt wel een vrijwillige bijdrage van minimaal f 2,50 per flesje. De netto-opbrengst is voor de Stichting Khon Kaen. Deze stichting is medefinancier van een Centrum voor kinderen met hoor- spraak- en taalproblemen te Khon Kaen. Dat is een district in het Noorden van Thailand. Op zaterdag 4 mei, de dag van het eigen Schutterskampioenschap, wordt de kwaliteit getest. En als die de hoogste toets van de kritiek kan doorstaan, wordt er in het najaar verder gebrouwen. Soms kan een mes zelfs van drie kanten snijden: zelf brouwen is een leuke activiteit, je eigen gebrouwen pilsje drinken heeft zo ook zijn charme en als je daarmee ook nog een goed doel dient, dan zal Sint Catharina met gepaste trots haar naam lenen aan dat Brabants Blondje.

Peelland

Grote belangstelling jaarvergadering

Op 3 februari vormde Someren-Eind het decor van de algemene jaarvergadering van de kring Peelland. Het gilde Sint Lambertus fungeerde dit jaar als gastheer. Na de eucharistieviering in de verbouwde parochiekerk trok men richting gil-

Ferd van Thiel tijdens de eucharistieviering in Someren-Eind

dehuis Jan van Tieskes. Daar volgde een twee uur durende vergadering geleid door kringvoorzitter Ferd van Thiel. Secretaris Jan Verheijen kon de vergadering nog geen jaarverslag aanbieden door andere drukke gildebezigdheden. Bezigdheden zoals de verwerking van een te grote hoeveelheid kopij die door een aantal gilden voor het jaarverslag was ingeleverd. Toen het financieel verslag aan de orde kwam kon de kringvoorzitter meedelen dat de verkoop van het gildeboek goed verloopt. Een goed verzorgd verslag van het kringgildefeest in Someren-Eind werd vervolgens uitgedeeld. Ook de verschillende commissies konden hun zegje doen.

De Studie-, Archief- en Tentoonstellingscommissie maakte bekend een andere puntenindeling te gaan hanteren bij de gildedagen. Tijdens de bestuursverkiezing werden Mies Sijbers, Jan Huijbers en Ruud Mijsbergen herkozen. Het Lieropse gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weën stelde zich kandidaat voor de organisatie van de federatiewedstrijden vendel, trom en bazuinblazen in 1997. Onder voorwaarde dat hiervoor de tweede zondag van september gereserveerd kan worden. Aandacht tijdens de vergadering ook voor de hoofdliedendag in Bakel. Hier zou op informele wijze over gildezaken in de kring gesproken kunnen worden. In de 'stad' Gemert, zoals kringvoorzitter Ferd van Thiel zijn woonplaats betitelde, zullen in de kring Peelland de festiviteiten gehouden worden in het kader van 200 jaar provincie Noord-Brabant. De beide Gemertse gilden tekenen voor de organisatie. Op het programma staan een straatontbijt, een korte optocht en verschillende demonstraties zoals groepstrommen, groepsvenden en het koningschieten. Tijdens de rondvraag kwam ook de jurering ter sprake van het gildevaan en de wimpel. Ondanks een ander advies van de studiec ommissie van de federatie zullen beide attributen gelijk bejureerd worden. Een opmerking tijdens de rondvraag om de vergoeding voor juryleden te verhogen vond geen instemming. De algemene jaarvergadering werd afgesloten met een koffietafel.

Nieuwe koningsketen en koningsvogel

Al vele jaren probeert het Sint Leonardusgilde Beek en Donk de tradities uit het verleden levend te houden. Hoogtepunten zijn zeker de maandelijks bijeenkomsten, waar de gildebroeders juist door die eeuwenoude traditie zich verbonden voelen met elkaar. De gildebroeders doen mee aan gildefeesten, landjuwelen, verbroederings-feesten. Binnen de eigen gemeenschap trekken ze erop uit om feestelijke en soms droeve gebeurtenissen op te luisteren. Deze sociale gebondenheid manifesteerde zich heel bijzonder in 1979 bij het heroprichten van de Sint Leonarduskerk langs de boorden van de Goorloop. Waar je vaak mensen treft die steun zoeken bij Sint Leonardus en voor een goed doel een kaarsje aansteken. Niet alleen de onderlinge contacten maar ook de zorg voor het zilver en de zilveren attributen nemen binnen het gilde een belangrijke plaats in. De zilveren schilden zijn het bewijs dat het gilde op de Donk al meer dan vijfhonderd jaar bestaat. Het gilde beschikt over zeven schilden uit de zeventiende eeuw, waarvan het oudste dateert van 1609. Verder

tien schilden uit de achttiende eeuw. Ook de koningsvogel is heel oud en moet omstreeks 1700 zijn gemaakt. Omdat het jaartal op de vogel ontbreekt kan niemand dit met zekerheid vaststellen. Het meeste zilver wordt tijdens optochten op zilvervesten meedragen. Enkele oude schilden worden bewaard in een kluis of zijn tentoongesteld in de vitrine in het gemeentehuis. Het meedragen van het zilver heeft ook gevolgen voor de slijtage. En dat geldt heel bijzonder voor de oude koningsvogel, waarvan de sporen van ouderdom duidelijk zichtbaar zijn. Om de authentieke koningsvogel te behouden voor de toekomst heeft het bestuur vorig jaar besloten deze op te bergen en alleen maar te gebruiken bij tentoonstellingen. Inmiddels is er een nieuwe koningsvogel gemaakt door zilversmid Jan Andriessen uit Stiphout. Deze vogel is identiek aan de oude vogel zoals die omschreven is in het boek van J.A. Jolles, bibliothecaris en archivaris in Arnhem. In zijn boek *iSchuttersgilden en Schutterijen* dat uitgegeven is in 1933 en een beschrijving geeft van het zilver, koningsvogels en andere attributen van de Brabantse gilden staat de vogel

De koningsvogel en de koningsketen

van het Donkse gilde als volgt omschreven: 'Een halfplatte holle vogel, kop en snavel ingedrukt, vleugels tegen het lijf, vergulde kroon, vergulde halsadelaar en vergulde poten. De vogel heeft de kenmerken van een adelaar.' Bij een nieuwe koningsvogel hoort een nieuwe koningsketen. De saamhorigheid van de gildebroeders moest in de keten tot uitdrukking worden gebracht. Evenals het besef dat zij een schakel vormen in een lange ketting, die eeuwen geleden begon. De nieuwe keten bestaat dan ook uit 25 schakels.

Evenveel als het aantal leden van het gilde in 1995. Elke schakel heeft de vorm van een schildje waarop de functie van de gildebroeder staat afgebeeld. De schakels zijn verbonden aan een prachtig medaillon met daarop de Heilige Leonardus. Aan het medaillon hangt de koningsvogel. Tijdens de viering, voorafgegaan aan de teerdag op 6 november, heeft gildepastor Theo van Rossum de keten en de koningsvogel ingewijd met de volgende woorden: „Aan de keten hangt de koningsvogel die de koning dit jaar heeft geveld. Maar die aan de keten hangt als symbool van de vrede. In de keten zelf zijn de symbolen en namen van de gildebroeders aangebracht. Ze zijn als het ware in een kring rond de koninklijke vrede geschaard. Het is de taak van de koning ervoor te zorgen dat hij zoveel vrede uitstraalt dat de zilveren schakels van de keten niet in de war raken.

Nee, het moet een mooie kring blijven.” Met deze woorden werd de prachtige keten met koningsvogel overgedragen aan koning Theo van de Vrande.

Tour rijdt gildefeest in de wielen

Anderhalf jaar lang was het gilde Sint Willibrordus Bakel druk doende met de voorbereidingen voor het vrij gildefeest op zondag 30 juni toen het in november te horen kreeg dat de Tour de France juist op deze dag een doorkomst had gepland door het dorp. Gezien de verwachte verkeersstroom door de komst van honderdduizenden toeschouwers naar het wielercircus besloot het organisatiecomité het vrij gildefeest te verplaatsen naar zaterdag 29 juni.

De viering van het 700-jarig bestaan wordt op deze dag luister bijgezet door de optocht en de wedstrijden. Pieter Reijnders van het organisatiecomité verwacht dat er minder gilden aanwezig zullen zijn dan eerder aangemeld. Het gilde heeft

overwogen om een schadeclaim in te dienen bij de organisatie van de Tour.

Tijdens een ledenvergadering werd unaniem besloten hiervan af te zien.

Maasland

Tromcommissie: In 1997 klasse uitmuntend

In 1997 wordt de klasse 'uitmuntend' ingevoerd bij het trommen. Op de kringdag Groot Vlijmen wordt hiervoor geselecteerd uit de klasse A. Dit is in de tamboersvergadering van 8 januari in Haaren bepaald. Een A-tamboer die meer dan 85 punten behaalt met een 8,5 voor techniek en ritme van beide juryleden, gaat over naar de klasse uitmuntend. Promotie kan ook worden behaald op federatiedagen. Alle tamboers (ook in de klasse uitmuntend) kunnen op 40-jarige leeftijd naar de ereklasse.

Den Bosch middelpunt op vaderdag

Veel gildebreeders uit de kring vierden dit jaar met vrouw, kinderen en familie vaderdag in Den Bosch. Op 16 juni presenteren de Maaslandse gilden zich in de provinciehoofdstad aan een breed publiek in het kader van '200 jaar Brabant'.

Op het programma staan onder meer een H. Mis in de Sint Jan, opgedragen door bisschop mgr. J.G. ter Schure, een ontbijt op De Parade (het plein naast de kathedraal) en daarna opmars en demonstratiewedstrijden op de Markt. Uiterlijk 15.00 uur wordt de gilde-manifestatie beëindigd.

Drie kringonderscheidingen uitgereikt

In het eerste halfjaar van 1996 zijn door het kringbestuur drie onderscheidingen toegekend en uitgereikt. Zij gingen naar de gilden in Berlicum (Sint Joris), Helvoirt (Sint Joris) en Vught (Sint Barbara - Sint Sebastiaan). Meer hierover in de rubriek: 'Nieuws met namen'.

Het gilde in de klas

Twee gildebreeders van Sint Barbara - Sint Sebastiaan uit Vught, Floris Jansen en Richard Verstappen, hebben een plan van aanpak, inclusief een zgn. lesbrief, gemaakt voor de

Huub van den Bosch (l) en Paul Krijnen brengen 'Het gilde in de klas' op de basisschool De Baarzen in Vught

basisscholen. Op scholen wordt tegenwoordig veel met 'lesbrieven' gewerkt. Het zijn projecten die de schoolleiding selecteert om jonge kinderen op actieve manier bij de (plaatselijke) gemeenschap te betrekken. De leerlingen gaan dan lezen, verzamelen, kijken, luisteren, knippen, enzovoorts. Onderwijzeres mevrouw Schouten van groep 7 van basisschool De Baarzen in Vught heeft als eerste dit project op-

gepakt. Met moderne hulpmiddelen, zoals video en computer zijn de kinderen enthousiast aan de slag gegaan. Ter afsluiting van het project gingen de gildebreeders Huub van den Bosch en Paul Krijnen op 9 januari in vol ornaat naar de klas om veel over het gilde te vertellen en vragen te beantwoorden. Als 'tegenprestatie' maakten de kinderen prachtige werkstukken, zoals opstellen, tekeningen en collages. Het gilde is vast van plan ook op andere scholen dit project in te voeren. 'Jong bloed' is immers altijd welkom.

Gilden uit andere plaatsen die ook belangstelling hebben voor dit scholenproject en de lesbrief met instructie kunnen contact opnemen met de secretaris van het Vughtse gilde.

Uniek notulenschriftje boven water

Ruim vijftig jaar na dato is een voor de kring uniek notulenschriftje boven water gekomen. Begin dit jaar is aan de archiveraris van Sint Barbara - Sint Sebastiaan te Vught een handgeschreven schriftje aangeboden over de organisatie van het 'Eerste gildefeest kring Maasland' dat op 18 augustus 1935 in Vught plaats moest vinden. Uiteindelijk, zo blijkt uit de notulen, is de eerste kringdag van Maasland op 1 september van dat jaar gehouden. Omdat de voorzitter (Aug. van Lanschot) vreest 'gezien het kort tijdsbestek dat ligt tussen de Bossche Gildefeesten 't voor de verschillende gilden te moeilijk zou zijn reeds op 18 Aug. hier weer gildefeesten te houden'.

Het notulenschriftje is een uniek document. Het geeft onder meer aan met welke financiële 'injecties' de plaatselijke middenstand het gildefeest ondersteunde, wie actief waren binnen de kring en welke gilden (19) in 1935 reeds aangesloten bleken bij Maasland.

Fotokopieën van het document zijn inmiddels in het bezit van kringsecretaris Fred van den Berg, de gemeente Vught en het streekarchief 'Langs Dommel en Aa'.

[Voor de organisatoren van een kringdag onder ons: De eerste vergadering werd gehouden op 16 juni 1935. Amper twee maanden voor het feest!, red. KvDB.]

Kringdag Dommelgroep in Den Dungen

Sint Catharina uit Den Dungen organiseert dit jaar de kringdag Dommelgroep op zondag 8 september. Bij de kring Dommelgroep zijn aangesloten de gilden uit Den Dungen, Gemonde (Sint Joris en Sint Catharina 'en Sint Anthonius en Sint Sebastiaan), Liempde (Sint Anthonius Abt), Schijndel (Sint Catharina - Sint Barbara), Sint Michielsgestel (Sint Anthonius - Sint Barbara) en Vught (Sint Barbara - Sint Sebastiaan).

Veldkapellen te boek gesteld

Onlangs is de veldkapellengids voor Noord-Brabant verschenen. De titel van het boek (dat slechts vijftientwintig gulden kost) luidt: 'Langs 's-Heren Wegen'. Veel aandacht wordt onder meer besteed aan de kapellen die door de gilden gesticht of geadopteerd zijn. Uit kring Maasland worden onder meer genoemd Berlicum, Esch, Sint-Michielsgestel, Heeswijk en Helvoirt. Het boek omvat ook fietsroutes langs de kapelletjes.

Doorzettingsvermogen Sint Barbara Veghel beloond

Op 21 april had eindelijk de opening plaats van het eigen schietterrein met gildehuis van Sint Barbara te Veghel. Het terrein beslaat 2500 vierkante meter en omvat een schietinrichting met kogelvanger, drie jeu de boulesbanen en drie kruisboogbomen en is riant gelegen op het Prins Willem-Alexander sportpark. Meer dan vijftien jaar is voorbijgegaan met afwisselend problemen met vergunningen, bezwaarmakers en procedures tot aan de Raad van State. Secretaris P. van Melis: „Nu is iets moois tot stand gekomen dankzij medewerking van de gemeente, sponsors, de plaatselijke bevolking en niet te vergeten de gildebreeders. Zij hebben hun handen flink uit de mouwen gestoken”.

Na vijftien jaar touwtrekken een eigen onderkomen voor het Veghelse gilde: De Geerkens

De opening van het complex werd voorafgegaan door een eucharistieviering opgedragen door gildeheer plebaan E. Verhoeven, met assistentie van gildebroeder diaken Mies Christiaans. Een koor van gildebroeders en -zusters o.l.v. Hanny Pieck en met medewerking van organist Joop v.d. Wal verzorgde de gezangen. De gildeheer heeft het nieuwe onderkomen ingezegd. Samen met burgemeester I. Keijzer werd daarna de naam van het complex onthuld: De Geerkens. Na de vendelhulde aan kerkelijke- en wereldlijke autoriteiten volgde een zonovergoten receptie en werd massaal meegedaan aan de wedstrijden.

Hoofdvaandel Berlicum plechtig ingewijd

Het nieuwe hoofdvaandel, inclusief stok, van Sint Joris is een geschenk van beschermvrouwe G.H.A. de Koning-van Belkum

Op 20 april is het nieuwe hoofdvaandel van Sint Joris uit Berlicum door pastoor en gildeheer W. Pullens plechtig ingewijd. Het is een geschenk van beschermvrouwe G.H.A. de Koning-van Belkum. Dit gebeurde op de teerdag van het gilde. Het echtpaar De Koning is al ruim 25 jaar goedhartig met het gilde verbonden. Vanaf 1970 tot aan zijn dood was de echtgenoot van mevrouw De Koning Beschermheer. In 1992 heeft zij het beschermerschap op zich genomen.

Land van Cuijk

Groot Gaesbeeker gilde Afsluiting winterseizoen 1995/1996

In de loop van de maand april zijn de verschillende activiteiten, die speciaal in het winterseizoen voor de leden en vrienden van het Soester gilde worden georganiseerd weer afgesloten. Er kan weer worden teruggekeken op een geslaagd seizoen. De maandelijkse kaart- en shoelavonden mogen zich nog steeds in een grote belangstelling verheugen. Deze avonden trokken bijna 100 trouwe leden, die minimaal drie van de vijf georganiseerde avonden bezochten en daarmee meededen aan de wintercompetitie. Weliswaar worden elke avond prijzen ter beschikking gesteld, maar er wordt ook een competitie bijgehouden, waarvan de winnaar aan het einde van het seizoen in het bezit komt van een van de drie wisselbekers.

Wat bood het winterseizoen 1995/1996 nog meer? Een mid-dagje uitblazen met de Eemlander Blaaskapel, de Agathaviering rondom de feestdag van de H. Agatha, een sportieve middag op Roosjeszondag (halfvasten), schietavonden op de

banen van "Prins Hendrik" in Amersfoort en op maandag 2 april een thema-avond over bedevaarten. Het eigen Gildehuis neemt bij de meeste activiteiten een centrale plaats in.

Thema-avond

De thema-avond biedt elk jaar een bijzonder thema. Dit jaar was gekozen voor het thema bedevaarten. Deze avond werd georganiseerd in samenwerking met het katholiek vrouwen-gilde. Nadat een van de Soester pastores de geschiedenis van de bevevaarten had belicht, volgde een presentatie van ervaringen van personen die zich in Soest bezig houden met de organisatie van bedevaarten naar Kevelaar, Lourdes en Amsterdam (De Stille Omgang). In het tweede gedeelte van de avond was het woord aan de aanwezige belangstellenden. Zij konden hun vragen kwijt, maar wat vooral bijzonder werd was de uitwisseling van ervaringen, de persoonlijke interesse van de bedevaartganger. De gildebedevaarten kwamen hierbij nog regelmatig aan de orde. Aan het eind van de avond, die door ongeveer tachtig personen werd bezocht, mocht worden vastgesteld dat bedevaarten nog steeds een grote aantrekkingskracht hebben en dat ze ook in deze tijd nog passen.

Gildefeesten in Soest bieden ook dit jaar weer een uitgebreid programma

Tijdens de in de periode zaterdag 17 tot en met maandag 26 augustus te organiseren gildefeesten in Soest, staat de vrije gildedag van de kring van schuttersgilden op zondag 18 augustus natuurlijk heel centraal. Naar verwachting zullen bijna veertig gilden aan deze gildedag deelnemen. Als thema is dit keer gekozen gastvrijheid. Daarmee wil het gilde ook de plaatselijke bevolking uitnodigen hun bijdrage te leveren aan dit feest. Die uitnodiging is ook terug te vinden in het uitgebreide programma van de gildefeesten. Tijdens niet minder dan tien dagen zullen er activiteiten in en rond de feesttenten plaatsvinden. Het programma wordt op zaterdag 17 augustus geopend met een taptoe met diverse muziek- en showbands. Voor de oudere jeugd is er een popconcert met Van Dik Hout. Voor de liefhebber van folklore is er een internationaal folkloristisch dansfestival en voor de muziekliefhebber is er een promsconcert met het bekende koor Pro Musica. Natuurlijk omvat het programma ook veel sportieve onderdelen en worden ouderen en jongeren ook niet vergeten. Het unieke van dit jaarlijkse evenement is het feit dat vele Soester verenigingen participeren in de organisatie. Het gilde stelt zich facilitair op. Dit vraagt natuurlijk de nodige organisatorische behendigheden, doch deze zijn in de loop van de tijd eigen gemaakt. De gildefeesten in Soest zijn een unieke gelegenheid om beter kennis te maken met Soest en zijn bevolking. Door de brede financiële steun vanuit het bedrijfsleven, eenmalig vanwege de organisatie van de gildedag, is het mogelijk een dergelijk zo divers programma aan te bieden, waarbij toegangsprijzen geen drempel mogen zijn.

Baronie en Markiezaat

Kringonderscheiding voor Bisschop Ernst

Veertien West-Brabantse gilden met talrijke afgevaardigden van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, hebben op zaterdag 13 april aan Monseigneur H. Ernst, emeritus-bisschop van Breda, hun kringonderscheiding uitgereikt. Ze deden dat in de kapel van Mater Dei, het moederhuis van de zusters Franciscanessen in Breda.

Monseigneur Ernst leidde daar samen met zijn opvolger, bisschop M. Muskens, de eucharistieviering. Hoewel de wisseling van de wacht in het bisdom alweer anderhalf jaar achter de rug is, wilden de gilden toch nog een keer, op eigen wijze, afscheid nemen van de oud-bisschop. Deze heeft de gilden altijd gesteund, o.a. bij heroprichtingen etc. In de kapel woonden zo'n 65 gildebroeders, Koningen en Keizers in vol

Felicitaties voor Mgr. Ernst

ornaat de H. Mis bij. De voorzitter van de kring Baronie en Markiezaat reikte de kringonderscheiding uit en dankte de bisschop voor zijn geweldige medewerking en steun voor de West-Brabantse gilden. Monseigneur Ernst is de eerste 'niet gildebroeder' die de kringonderscheiding uitgereikt kreeg. In zijn dankwoordje benadrukte Monseigneur Ernst nog eens, dat hij de gilden een zeer warm hart toedraagt. Een spontaan applaus was hem dan ook gegund.

Sint Jangilde Wernhout

Het Sint Jangilde Wernhout heeft de gildebroeders en -zusters in nieuwe uniformen gestoken. De bijbehorende financiën werden bijeengebracht door activiteiten van de leden zelf, onder meer met een jaarmarkt. Ook werd een bijdrage van f 2.495,- ontvangen van het Anjerfonds Noord-Brabant, waarvoor bijzonder veel dank.

10 jaar Sint Sebastiaangilde Bergen op Zoom

Volgens de aloude bepalingen van het Sint Sebastiaangilde Bergen op Zoom dient het gilde tweëndertig broeders of leden te tellen. Het uitblijven van jonge aanwas bevreemde Hoofdman Antoon van Kaam zeer dat juist in Bergen op Zoom voor 'zoiets' als het gilde niet meer mensen te vinden zijn. Tijdens de viering van het 10-jarig bestaan sinds de heroprichting in 1986 op zondag 14 januari verkondigde hij dan ook met tromgeroffel en bazuingschal dat het Sint Sebastiaangilde dringend om jong bloed verlegen zit. De feestelijke herdenking begon met een gildemis in de Gertrudiskerk en nadien stond de hofzaal van het Markiezenhof geheel tot hun

August Laane

beschikking. Burgemeester Mw.A.van de Berg wees in haar toespraak bij het aanbieden van de erewijn op het cultuurhistorische belang van het gilde voor de stad Bergen op Zoom en bracht een toost uit op het gilde. Vervolgens liet Hoofdman van Kaam in zijn toespraak de vele activiteiten van de afgelopen 10 jaren passeren met als hoogtepunten het gaan over hun vaandel door H.M. de Koninging en Z.H. de Paus, de verschiëting

van de zilveren pijl, de deelname aan de jaarlijkse vlaggenparade, Maria-ommegang, en kringgildedagen. Met zijn toespraak leidde hij de volgende spreker in, Kringvoorzitter A. van den Berg. Deze had de verrassende mededeling dat het kringbestuur besloten had de kringonderscheiding van de Kring Baronie en Markiezaat toe te kennen aan Ere-Hoofdman, en de centrale man rondom de heroprichting van het gilde, August Laane. In 1952 was Laane begonnen met het kweken van interesse voor het gildewezen in Bergen op Zoom door het organiseren van lezingen, waarvoor hij onder andere Jan van de Mortel uitnodigde, een ware bron van informatie

over het gildewezen in Brabant. Eind jaren '70 werd Laane door oud-kringvoorzitter Herman van Rijckevorsel gevraagd toe te treden tot de Stichting Vrienden van de Brabantse Gilden, een stichting die tot doel had fondsen te werven voor de Brabantse gilden, maar helaas nooit tot ontplooiing gekomen is. Door deze contacten met het kringbestuur kreeg August Laane in 1975 het verzoek de mogelijkheden te bezien het slapende Sint Sebastiaangilde herop te richten. Door zijn activiteiten kwamen steeds meer gegevens over het aloude gilde boven water, zoals de Caerten van het Sint Sebastiaangilde van Bergen op Zoom en van Borgvliet, en een lijst van oude koningen. August Laane was en bleef de grote inspirator en met het groeien van het aantal belangstellenden kwam de herleving van het gilde steeds meer in beeld. In oktober 1983 had de eerste genotuleerde vergadering plaats en eind 1984 kon de datum van heroprichting definitief vastgesteld worden op 19 januari 1986. Hij wist de medewerking te verkrijgen van de Pauselijke Pronuntius, Mgr. E. Cassidy en van Hulpbisschop Mgr. J. Lescauwet, bij de inauguratie van het gilde. Op 22 september 1989 volgde de inwijding van de gilddekapel in de Gertrudiskerk door Mgr. Ernst en in 1990 verwierf het gilde door toedoen van August Laane een rode kazuiel, gedragen door Z.H. Paus Johannes Paulus tijdens de Pausmis op het vliegveld Beek bij diens bezoek aan Nederland. Op 12 maart 1990 vond August Laane dat hij zijn opdracht voltooid had en droeg het hoofdmanschap over aan zijn opvolger Antoon van Kaam. Al met al een rijke staat van dienst en een kringhulde waardig. ■

BIBLIOGRAFIE

Bespreking

Het gilde St-Jan Baptista & Leenderstrijp

Wie er aan begint, die is verloren. Max Farjon en Jan Hulsen namen de taak op zich om foto's van gilde-activiteiten te verzamelen en deze in een album bijeen te brengen. Dat was in 1986.

Maar Leender Strijp is een plaats waar het gilde van Sint Jan Baptista sterk leeft en dus kwam er veel meer materiaal boven water dan alleen foto's. Met het jubileumjaar 1995 (350 jaar na de dagtekening van de oudste Carte) in zicht werden de plannen aangepast: er zou een boek komen. En zo geschiedde.

Het boek begint met beschrijvingen van Strijp en zijn inwoners, waardoor een beeld gevormd wordt van de dorpsgemeenschap waarin het gilde ontstond in 1645 of (waarschijnlijk) nog eerder. De geschiedenis van het gilde zelf wordt behandeld in twee hoofdstukken: één tot 1935, één vanaf 1935. In beide hoofdstukken zien we het gilde opereren tegen de eigentijdse achtergrond, zodat voor- en tegenspoed verklaarbaar worden. Een afzonderlijk hoofdstuk is gewijd aan de koningen. Dit is tevens een uitzonderlijk hoofdstuk vanwege de beschrijvingen van de verwantschappen binnen het dorp. In het hoofdstuk Gildehuishouding zien we de Carte en interne ontwikkelingen, in dat over het schieten komen naast de gebruiken hieromheen ook de geweren aan bod. De gildegronden en het uiterlijk vertoon vormen de laatste hoofdstukken, maar onder "uiterlijk vertoon" worden dan wel de attributen en activiteiten van alle functies uitgebreid en zeer voorbeeldig behandeld. De afronding van dit - eigenwijs maar heel praktisch gepagineerde - boek bestaat uit registers, bronvermeldingen en 5 kaarten van Strijp.

Het hele boek belicht en verklaart nuchter en zakelijk het heden vanuit het verleden en dat maakt het tot een model dat navolging verdient. Met zijn groot formaat en degelijke afwerking is dit boek van Max Farjon een aanwinst voor Strijp, Brabant en het gildewezen nu en in de toekomst. ■

NIEUWS MET NAMEN

Kwartier van Oirschot

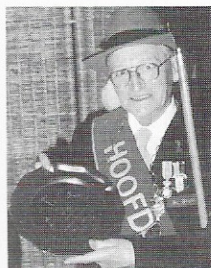
25 jaar lid overheid

Toon Giesen

Op de patroonsdag van Sint Sebastiaan, 20 januari 1996, ontving erehoofdman Toon Giesen uit handen van kringvoorzitter Hans Schreuder de kringonderscheiding voor zijn 25-jarig lidmaatschap van de overheid van Gilde Sint Sebastiaan en Barbara Moergestel. De onderscheiding werd hem thuis opgespeld.

Koninklijk zilver

Fons Coppelmans

Op 2 februari 1996 ontving de hoofdman van het Sint Brigida Gilde uit Netersel de zilveren eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Fons Coppelmans kreeg deze onderscheiding ter gelegenheid van zijn zilveren jubileum als hoofdman. Fons werd in 1958 lid van het Gilde. Naast zijn vele gildewerk was hij actief in de gemeenteraad, het kerk- en schoolbestuur, de ponyclub, de Brigidamarkt en de CAV. De versierselen werden door burgemeester A. van Houdt uitgereikt. Kringvoorzitter Schreuder spelde de jubilaris de kringonderscheiding op en het Gilde verraste hem met een tinnen schaal met inscriptie. Daarnaast kreeg de jubilerende hoofdman een nieuwe sjaap omgehangen.

Twee gilden gediend

Jan van Daelen

Na 18 jaar lid te zijn geweest van het St. Ambrosius Gilde uit Baardwijk en 22 jaar van het Gilde Sint Catharina uit Moergestel is op vrijdag 9 februari 1996 het 40-jarig gildebroederschap van Jan van Daelen gevierd. Na een opsomming van de verdiensten van Jan en de aanbidding van een wandbord met inscriptie door de hoofdman was het de beurt aan de kringvoorzitter om hem de kringversierselen op te spelden. Bloemen voor mevrouw van Daelen, de vendelgroet en de felicitaties door de gildebroeders en zusters van de twee betrokken gilden ontbraken natuurlijk niet. Jan was achtereenvolgens van 1956-1973 standaardrijder en van 1966-1968 koning van Sint Ambrosius Baardwijk. Bij Gilde Sint Catharina uit Moergestel was hij koning van 1977 tot 1981 en van 1985 tot 1989 en koningsdeken van 1981 tot 1985 en van 1989-1993. Daarnaast was hij de inspirerende kracht om oude tradities nieuw leven in te blazen.

Nieuwe vaandrig

Rechts Jan Timmermans en links Joop Verhoeven

Op de patroonsdag, 23 januari 1996, heeft Jan Timmermans van het Hilvarenbeekse Gilde van Sint Sebastiaan zijn functie als vaandrig neergelegd. Met veel toewijding heeft hij het Gildevaandel 29 jaar lang gedragen. De scheidende vaandrig kreeg van het Gilde een boek en van de kring de gebruikelijke onderscheiding. Bij de jonge gildebroeder Joop Verhoeven ligt nu de uitdaging het vaandel met gepaste trots en fierheid te dragen. Alle gildebroeders kregen een nieuwe sjaap met daarop het Jeruzalemkruis, het symbool van Sint Sebastiaan.

In totaal 40 jaar gildebroeder

Piet Swaanen

Op 23 maart 1996 werd Piet Swaanen door kringvoorzitter Schreuder en kringsecretaris v.d. Bigelaar gehuldigd. Hij was in totaal 40 jaar gildebroeder en ontving daarvoor de kringversierselen. Piet Swaanen is op zestienjarige leeftijd als aspirant bij de guld gegaan. Toen hij achttien werd mocht hij als volwaardig gildebroeder tot Sint Lambertus Vessem toetreden. Tijdens zijn loopbaan werd hij tweemaal koning. Piet heeft 15 jaar in de schietcommissie van de kring gezeten. Nu is hij nog steeds leider bij de Kempenschutters. In 1971 heeft hij samen met een aantal andere gildebroeders het gemeenteschieten tussen Vessem, Wintelre en Knegsel opgericht. In 1993 heeft hij het initiatief genomen het Sint Jozef Gilde op te richten, dat enkele maanden geleden, na een proefperiode van twee jaar, is toegelaten tot de Kring van Schuttersgilden Het Kwartier van Oirschot.

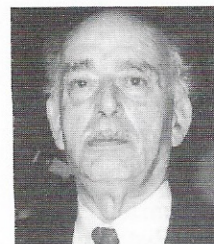
Draagbalkje gevonden

In het provinciehuis, tijdens de Hoofdlidendag, is een draagbalkje van een koninklijke onderscheiding (ereteken in zilver?) gevonden. Te bevragen bij Rein Haase, 040-2811527.

Kempenland

Huldiging Wim van Hooff, Sint Lucuigilde Steensel.

Wim van Hooff

Op 11 februari 1976 werd Wim van Hooff gekozen tot Raadsheer District West als opvolger van H. van Hoppe. Tijdens de Districtsvergadering in maart heeft hij zich niet meer herkiesbaar gesteld en werd in zijn functie opgevolgd door zijn rechterhand Johan van Olmen. Wim was, aldus kringvoorzitter H. Luiten, binnen het kringbestuur een markante persoonlijkheid, een gezellige babbelaar, maar ook een persoon die de belangen van zijn district wist te verdedigen en te behartigen. De laatste jaren, toen het wat minder ging met zijn gezondheid, werden vele taken reeds overgenomen door zijn plaatsvervanger en opvolger Johan van Olmen. Maar ook de steun van zijn echtgenote mag zeker niet onderschat worden. Voor zijn vele verdiensten voor Kring Kempenland heeft het kringbestuur besloten om aan Wim van Hooff het Zilveren Medaillon van Kring Kempenland toe te kennen. Tijdens de Algemene Voorjaarsvergadering van de kring op 22 april was het Kringvoorzitter H. Luiten die Wim van dit bestuursbesluit in kennis stelde, hem de onderscheiding opspelde en zijn vrouw mede in de hulde betrok door haar een boeket bloemen te overhandigen.

Ridderpaar bij Sint Martinus Waalre

Sjef en Miet van Tongeren van het Sint Martinusgilde in Waalre werden beiden

v.l.n.r. Sjef en Miet van Tongeren, burgemeester J. Berger

benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau vanwege hun verdiensten voor de gemeenschap. Sjef was van 1973 tot 1984 kapitein van het Gilde, van 1978 tot 1980 koning, nu nog schatbewaarder en wapenmeester en inmiddels 50 jaar getrouwd met Miet. Zij is actief in diverse organisaties, waaronder de jaarlijkse braderie.

Bertus van Rixtel, gilde Onze Lieve Vrouw Aarle-Rixtel

Bertus van Rixtel

Op 26 april werd hoofdmán Bertus van Rixtel gedecoreerd en benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Buijs van Aarle-Rixtel speldde hem thuis de versierselen op en haalde zijn vele verdiensten voor de "blauw schut" aan. In 1955 werd hij gildebroeder. Bertus van Rixtel begon als vendelier, werd vervolgens tamboer en stokkendrager en vanaf 1970 schutter. Vanaf 1975 maakt hij deel uit van het bestuur van het gilde. In de periode van 1981 tot 1988 als vice-hoofdmán en daarna als hoofdmán. Daarnaast wist de gedecoreerde zich tweemaal tot koning te schieten. Zijn 40-jarig lidmaatschap én vele verdiensten voor het gilde waren goede redenen om hem met deze onderscheiding te vereren.

Jan Huijbers, gilde Sint Leonardus Beek en Donk

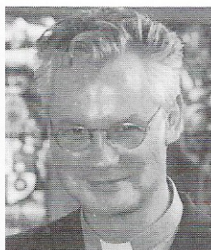
Jan Huijbers

In zijn woonplaats Keldonk (gemeente Veghel) was het burgemeester Reuvers van Beek en Donk die Jan Huijbers de versierselen kwam opspelden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Beide gemeenten waren van de uitreiking van deze onderscheiding op de hoogte. Jan Huijbers is vanaf 1961 lid van het gilde van Sint Leonardus. Vijf jaar later neemt hij zitting in het bestuur en fungeert sindsdien als hoofdmán. In datzelfde jaar weet hij zich tot koning te schieten. Sinds 1977 maakt hij eveneens deel uit van de overheid van de kring Peelland. Hierin vervult hij vanaf 1990 de functie van penningmeester. Daarnaast is de gedecoreerde op tal van andere terreinen actief. Binnen de Bouw- en Houtbond, handbalvereniging Tremeg en de Erpse Bijenbond kent men hem eveneens als een ijverig bestuurder.

Nieuwe gildeheer in Vught

Pastor Ad. Verest van de Sint Petrus-parochie in Vught is op de teerdag van 11 mei van het gilde Sint Barbara - Sint

Pastor Ad Verest

J.G. ter Schure tot priester gewijd.

Drie zilveren gildebroeders

Sint Antonius Abt uit Nuland had op de teerdag van 20 januari maar liefst drie zilveren gildebroeders: hoofdmán Th. Hanegraaf, L. v.d. Dussen en G.J. v.d. Dussen. Hanegraaf stak de loftrompet

De jubilarissen van St. Antonius Abt Nuland: hoofdmán Theo Hanegraaf, Gert-Jan v.d. Dussen en Bert v.d. Dussen (v.l.n.r. in gilde-uniform)

over vader en zoon Van der Dussen. In de 25 jaar van zijn lidmaatschap was vader Bert twee keer koning. Zoon Gert Jan is al vijfentwintig jaar een trouw en gewaardeerd tamboer. De hoofdmán zelf werd door koning P. Nellen in het zonnetje gezet. Speciaal werd het goede werk vernoemd dat hij de laatste vijftien jaar als hoofdmán heeft verzet. Burgemeester J. Netten had voor de jubilarissen een verrassing in petto. Hij schonk ze alle drie de zogenaamde Brabantse Poffer, de speciale munt die in het kader van 200 jaar Brabant is geslagen.

Peter Nellen koning in Nuland

Peter Nellen is voor twee jaar de nieuwe koning van Sint Antonius Abt in Nuland. Tijdens de kermis lukte het hem

De nieuwe koning Peter Nellen wordt 'ingeveindeld'

met het 147ste schot de koningsvogel geheel te laten sneuvelen. De tweede vogel (de prijsvogel) werd met het 175ste schot door Peter Maas naar beneden gehaald. Doortje v.d. Dussen was de damesvogel de baas met het 207de

schot. Inmiddels heeft oud-koning Bert v.d. Dussen officieel zijn koningsschild aan het gilde overhandigd.

Feestelijk onthaal Janus Witlox

Het Helvoirtse gilde Sint Joris heeft 13 april Janus Witlox in het middelpunt geplaatst. Witlox was vijftig jaar gilde-

Een stralende Janus Witlox krijgt van Maasland-hoofdmán Jack Goudsmits de kringonderscheiding. In het midden hoofdmán A. Dekkers van Sint Joris Helvoirt

broeder. Met een misviering, de vendelgroet en een receptie werd het jubileum luister bijgezet. Janus ontving van kringhoofdmán Jack Goudsmits de kringonderscheiding in zilver voor zijn trouwe lidmaatschap. In toespraken werd de jubilaris aangeduid als een echte verenigingsman met aandacht voor tradities. Toen hij in 1946 lid werd bestond de Helvoirtse schuts uit slechts acht leden. Hij werd lid om het eeuwenoude gilde te laten voortbestaan.

Aan de andere kant werd het een prestatie genoemd dat hij er 50 jaar lang in geslaagd is om geen bestuurlijke functie uit te oefenen. Dat vond en vindt Witlox, met nog altijd een nuchtere kijk op zaken, niet zo nodig; er waren genoeg anderen die dat wilden doen. Wel was hij enkele keren eenjarige deken, een roterende functie binnen Sint Joris.

In Helvoirt was Janus onder meer actief als imker, mede-oprichter van rijvereniging Juliana en betrokken bij de Rabobank, de onderlinge paardenverzekering, de potercombinatie en de werktuigencombinatie.

Henk van Lith 'bourgondisch'

Henk van Lith (68) van Sint Joris uit Berlicum was op de teerdag van 20 april vijftig jaar gildebroeder. Bij die gelegenheid werd de schutter, indertijd alom gevreesd op gildedagen, een kringonderscheiding in zilver met bourgondisch vuurslag uitgereikt. Henk is er trots op dat zijn kleinzonen in het voetspoor van opa treden.

Kringonderscheiding voor de ooit zo gevreesde schutter van Sint Joris Berlicum

Hij hoopt het nog mee te maken hen de fijne kneepjes van het edele schieten bij te brengen. Al is Van Lith, die ooit een rijwielzaak voerde, niet meer intensief bij het korpschieten betrokken, voor het gilde staat hij nog steeds 'dag en nacht' klaar. Voor het bezorgen van de gildepost draait hij zijn hand niet om.

Veertig jaar trouw

Wim van Hooff (77) en jhr. Thom van Rijckevorsel (61) van het gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan uit Vught zijn op de teerdag van 11 mei in het zonnetje gezet. Beide zijn veertig jaar gildebroeder en kregen een herinneringsschildje.

Vanwege zijn grote verdiensten voor de gilden, niet alleen binnen Vught, kreeg Van Hooff die dag ook de kringonderscheiding in zilver met bourgondisch vuurslag van Maasland. Hij ontwierp onder meer het vaandel en de costuums en vendels van het gilde. Bovendien zorgde Wim jaren achtereenvolgend door middel van zijn liedjes en cabaret voor extra vermaak op de balavond van de teerdag. Bij gelegenheid van Koninginnedag was Van Hoff al benoemd tot Ridder in de zesde graad in de Orde van Oranje-Nassau.

Standaardrijder Baardwijk gehuldigd

Standaardrijder Theo van Daelen van Sint Ambrosius in Baardwijk is tijdens het gildemaal van de statiedag gehuldigd wegens zijn 40-jarig lidmaatschap. Van hoofdmans H. Pullens kreeg hij een zilveren schild opgespeld. Van Daelen is als standaardrijder niet alleen het gezicht van het gilde, maar daarnaast ook achter de schermen actief als bestuurslid.

De feestelijkheden zal de jubilaris niet snel vergeten. 's Morgens in alle vroegte werd hij al door gildebroeders met tromgeroffel en vendelgezwaai uit zijn slaap gehaald. Na een goed ontbijt, de H. Mis opgedragen door gildeheer pastoor Van Zutphen en een aangenaam verblijf in gildehuis café 't Vosje, volgde een korte vergadering. Later volgde het traditionele gildemaal. De burgemeester van Waalwijk onderstreepte met zijn komst nog eens de betekenis van het gilde voor de gemeenschap.

Nuland pakt koningskruis Hoge Schuts

Op de kringdag 1995 van de Hoge Schuts, die georganiseerd werd door het in 1991 heropgerichte gilde Sint Antonius Abt - Sint Catharina uit Nistelrode, heeft Nuland het zilveren koningskruis gewonnen. De (nieuwe) koning van Sint Antonius Abt, Peter Nellen, bleek de beste onder zijn gelijken.

Ook de dames uit Nuland lieten zich in Nistelrode niet onbetuigd. Een herinneringsschild was er voor Tina Hanegraaf, Sonja van Rosmalen en Corina v.d. Dussen.

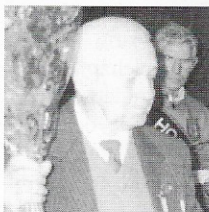
Lid in de Orde van Oranje-Nassau

Ter gelegenheid van koninginendag 1996 zijn drie gildebroeders uit de Kring benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Willy van de Wijert (Sint Willibrordus Heeswijk) en Wim van Hooff en Gerard Scharff (beide Sint Barbara - Sint Sebastiaan Vught) viel deze koninklijke eer te beurt.

Baronie en Markiezaat

Sint Jangilde Wernhout

George van Dijk

Op 16 en 17 januari huldigde het Sint Jangilde Wernhout tijdens de teerdagen drie jubilarissen.

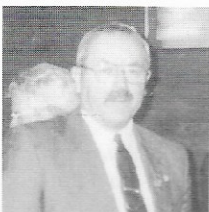
George van Dijk was 60 jaar gildebroeder, waarvan 25 jaar ouderman, en ontving uit handen van overhoofdman Gruijters een wandbord met opschrift.

Antoon de Beer

Keizer Antoon de Beer kreeg eveneens een wandbord overhandigd.

Hij was 25 jaar bestuurslid, eerst als koning, later als keizer.

B. Verheijen

B. Verheijen was 25 jaar gildebroeder en ontving als aandelen een medaille. ■

IN MEMORIAM

Ferd van Thiel, voorzitter kring Peelland

Ferd van Thiel

Zaterdagmorgen 30 maart om half negen overleed na een ziekte van bijna twee maanden in het Sint-Catharina-ziekenhuis in Eindhoven Ferd van Thiel, sinds 1977 voorzitter van de Bond van Schuttersgilden kring Peelland. Zijn laatste optreden in het openbaar was het leiden van de jaarvergadering van de kring op zaterdag 3 februari in Someren-Eind. Daar ontvouwde hij nog plannen voor de viering van het 200-jarig bestaan van de provincie Noord-Brabant. Plannen die hij zelf nog geïnitieerd had. Bij het afscheid wees

er niets op dat het definitieve afscheid uit het leven zo nabij was. Twee maanden lang zweefde hij tussen leven en dood. Die strijd heeft hij niet kunnen winnen. Ferd van Thiel is van grote betekenis geweest voor het gildewezen in Gemert, maar ook in Peelland. Door het koningsinneschap van zijn vrouw bij het Sint Jorisgilde kwam hij directer met de gilden in aanraking en werd erdoor "gevangen". Er was niet veel overredingskracht voor nodig om hem het voorzitterschap van het organisatiecomité van het Landjuweel Gemert in 1972 op zich te doen nemen. In vijf maanden tijd, welke de organisatie restten, wist hij heel Gemert bij dat feest te betrekken. Zodat Gemert wel een "Gildehoofdstad" moest worden. Het weer kon hij niet naar zijn hand zetten, maar een tiendaags cultureel festijn, inclusief het kringgildefeest van Peelland en een landjuweel, slaagden uitstekend. Want in naburige dorpen werden slapende gilden(broeders) wakker geschud en kwam het tot een hernieuwde activiteit of heropricting. De verdiensten als voorzitter van het landjuweel werden geëerd met het beschermheerschap van het Sint Jorisgilde in 1973 en het eredekenschap van het gilde van Sint Antonius en Sebastiaan in 1974. In die kwaliteit schoot hij zich in 1978 ook tot koning van dat laatstgenoemde gilde. Het lag eigenlijk voor de hand dat hij gevraagd werd Fons Niessen als voorzitter van de kring Peelland op te volgen. Dat gebeurde in 1977 en hij bleef dat tot aan zijn overlijden. Hij zette accenten bij het gildewezen, wees voortdurend op de trouw aan kerk en vaderland, die ook op de individuele gildebroeder van toepassing moest zijn. Hij hield van stijl, dingen goed doen. Dan is echt iedereen tevreden. Maar ook de onderlinge verhoudingen tussen gildebroeders schatte hij hoog in. Hij practiseerde dat in jaarlijkse bijeenkomsten van (oud)kringbestuursleden, waarbij ook de echtgenoten van overleden bestuurders betrokken werden. Dat kwam ook tot uiting in de "viering" van de jaarvergadering van de kring. Het moest niet zomaar een vergadering op een zaterdagavond zijn maar een bijeenkomst waar echte kansen op verbroedering ontstonden. Waar kan dat beter in het vieren van de eucharistie en in een koffietafel na de vergadering. Dan kan men beter broeders zijn. Ferd van Thiel had zijn aftreden al aangekondigd en zocht met zijn kringbestuurders naar een mogelijke opvolger. Toen deze niet werd gevonden, bleef hij na enig aandringen nog in functie. Hij kon de kring niet in de steek laten. Hij kon niet weten, dat hij door zijn besluit als het ware in het "harnas" zou sterven. Het was treffend voor hem, dat hij in gildekostuum was opgebaard. In aanwezigheid van vele gildebroeders werd hij op woensdag 3 april vanuit 'zijn' Sint Jans Onthoofdingskerk in Gemert begraven. Voor de uitvaart-

dienst behoefde hij niets te regelen, zo had hij steeds aan de familie laten weten. Zijn schutten zouden het 'allemaal wel regelen'. Zo is ook gebeurd. Federatiebestuur, kringbestuur, vertegenwoordigers van kringen, oud- kring en federatiebestuurders en deputaties van de kringgilden begeleidden hem bij zijn laatste tocht door Gemert met zijn eigen Gemertse gilden als erewacht. Federatievoorzitter Eug. van Bouwdijk Bastiaanse herdacht hem tijdens de afscheidsviering met tekenende woorden zoals eerlijk, duidelijk, trouw, doorzettingsvermogen en zich in woord en daad aanwezig doen zijn. Met recht werd ten afscheid de vlag van het Sint Jorisgilde boven de kist gezwaaid. De gildevlag van het gilde van Sint Antonius en Sebastiaan zonk in de groeve tot op de kist als opwekking tot de verrijzenis op de jongste dag. Alle ceremoniën betekenden dank aan een gildebroeder- en bestuurder. Moge hij de eeuwige rust bij zijn Heer vinden en mogen zijn vrouw en kinderen troost vinden bij het verwerken van hun verlies.

Sint Ambrosius Baardwijk

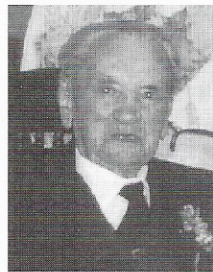
Op 14 februari is Franciscus Cornelus van Tuyl (75) overleden. Van Tuyl, die met gilde-eer is begraven, was 44 jaar lid van Sint Ambrosius.

Sint Willibrordus Casteren

Door een onjuiste interpretatie is het overlijdensbericht van de heer Piet Dirks in het lentenummer door de redactie onjuist weergegeven. Piet Dirks was 45 jaar gildebroeder, waarvan 43 jaar als lid van de overheid.

Onze verontschuldigingen.

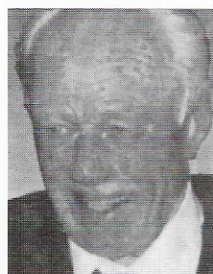
Sint Sebastiaan Diessen

Jan Wolfs

Op 2 februari 1996 overleed Jan Wolfs (101). Jan was een tevreden man met weinig wensen en woorden. Hij was bijna 40 jaar lid van een Moergestels gilde, waarna hij in 1962 lid van Sint Sebastiaan Diessen werd.

Sint Barbara Dinther

Toon van der Heijden

Op 26 januari overleed na een ziekbed van zeven maanden schutsbroeder Toon van der Heijden (81). Hij was tevens erelid van harmonie Sint Servaes. Sinds 1960 was hij aan het gilde verbonden. In de zestiger jaren schonk hij het gilde drie schutsbomen. Als echte natuurliefhebber was

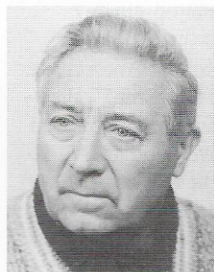
Toon altijd trouw bij het koningschieten present. Voor hem de mooiste dagen van zijn leven. Van der Heijden was een trouw bezoeker van de contactavonden. Als muzik liefhebber liet hij ook nooit verstek gaan bij de gezongen H. Missen.

Marinus van de Leest

van Sint Barbara van voor de oorlog. Marinus stond bekend als een trouw gildebroeder, die bijvoorbeeld altijd aanwezig was bij de uitvaart van een overleden gildebroeder van de Hoge Schuts. Bij zijn jubileum als 'gouden gildebroeder' ontving Van de Leest in 1987 een kringonderscheiding.

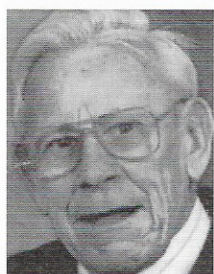
Sint Willebrordus Esch

Grard Pijnenburg

Op 10 maart overleed Grard Pijnenburg (73). Sinds 1945 was hij gildelid; eerst als vendelier en later als gewerschutter. Bovendien was hij 25 jaar hoofdman van het gilde en aansluitend (van 1989 tot 1993) koning. Vooral tijdens zijn hoofdman-schap heeft Grard veel voor het gilde betekend. Door zijn specifieke optreden wist hij deuren te openen die voor anderen gesloten bleven. Door zijn toedoen was het gilde indertijd te gast bij de bisschoppen Bluijssen en Ter Schure, evenals bij Commissaris der Koningin J. van der Harten. Voor zijn vele verdiensten voor het gilde ontving hij de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau en de kringonderscheiding in zilver met bourgondisch vuurslag van Maasland. In september 1995 werd Pijnenburg door het gilde gehuldigd als gouden gildebroeder.

Gilde Sint Antonius Abt Lierop

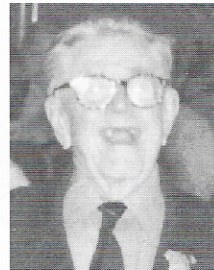

Grardje Berkers

Op 15 februari overleed Grardje Berkers (83). Grardje was ruim 65 jaar lid van het gilde. In de periode van 1948 tot 1975 fungeerde hij als secretaris. Hij was een gildebroeder die steeds voor de waarden en tradities van het gildewezen opkwam.

Daarbij kwam hij duidelijk voor zijn mening uit. Vooral na de oorlog heeft Grardje zich sterk gemaakt om het gilde weer actief te maken.

Sint Lambertusgilde Meerveldhoven

W. v.d. Heyden

Op donderdag 15 februari is ons oudste gildelid, Willeke van der Heyden (95), overleden. Willeke, zoals hij genoemd werd, was een markant figuur, in ons gilde, klein van stuk maar groot van geest en een gildebroeder van de oude stempel. Een diepgelovig man met een brede belangstelling voor alles om hem heen, die met een heldere geest uren kon vertellen over het vroegere gildeleven. Hij was dan ook al 65 jaar lid van het Sint Lambertusgilde, waarvoor we hem op de jongstleden gehouden teeravond gehuldigd hebben met het groot jubileumschild.

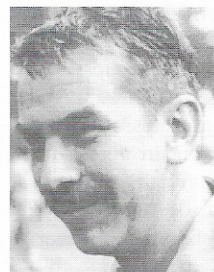
Sint Sebastiaan en Barbara Moergestel

Frans van de Wouw

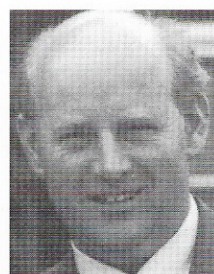
Geheel onverwacht overleed op 23 januari 1996 oudvaandrig en lid van verdienste Frans v. d. Wouw. Een toegewijde gildebroeder is in hem heen-gegaan.

Sint Joris Oirschot

Dré de Koning

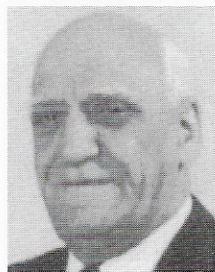
Op Goede Vrijdag 5 april 1996 overleed na een slopende ziekte Dré de Koning (42). Hij was sinds 1989 gildebroeder en actief als tamboer en samen met zijn vrouw lid van de dansgroep. Daarnaast had hij zitting in diverse commissies en was voorzitter van de stichting, die de aankoop van een nieuw gildeterrein in 1995 mede mogelijk maakte.

Gijs van Overbeek

Op 20 april 1996 overleed plotseling Gijs van Overbeek (56). Hij was sinds 1987 gildebroeder en actief als gelegenheidsschutter. Hij genoot van het gezelschap van zijn mede-gildebroeders.

Sint Barbaragilde Ravenstein

Piet Kocken

Op woensdag 7 februari overleed Piet Kocken (65). Bijna tweëndertig jaar lid van het gilde, waar hij bekend stond als een fijne gezellige mens. Hij boezemde vertrouwen in en was een bekend figuur in de Ravensteinse samenleving. Hij kwam bij het gilde als vendelier, maar moest ermee stoppen vanwege kleine lichamelijke problemen. In zijn hart is hij altijd een vendelier gebleven. Het was dan ook daarom, dat hij in 1989 van zijn familie een kleine vendelier in goud kreeg aangeboden. Als Barbara-deken heeft hij ook enkele jaren deel uitgemaakt van het bestuur. Hij was een trouw lid van de stamtafel en zijn lijfspreuk was: hoog het glas, hoog het hart, hoog het lied.

Sint Antoniusgilde Sambeek

Jan Huijbers

Binnen zeven maanden verloor het gilde twee markante leden, de gebroeders Jan en Hein Huijbers. Jan Huijbers (69) overleed op 1 september 1995, in het dagelijks leven hovenier. Op 17 januari 1965 werd hij lid van het gilde. Jarenlang droeg hij het vaandel. In 1968 werd hij Prijskoning, maar in 1970 schoot hij zich echt koning en koos zijn moeder als koningin. In 1984 werd hij nogmaals koning. Omdat hij zijn lichaam ter beschikking van de wetenschap heeft gesteld, nam het gilde afscheid van hem tijdens een avonddienst.

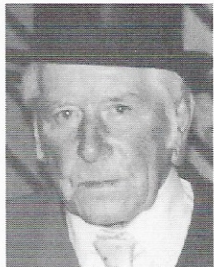

Hein Huijbers

Op 12 maart overleed na een kortstondige ziekte tweede deken Hein Huijbers (75), van beroep timmerman/aannemer. Hein werd geboren in 1921, het jaar dat Sambeek in het teken stond van de grote gildefeesten, vanwege het 500-jarig bestaan. Zijn vader zat in het feestcomité, dus kreeg hij het gildewezen met de paplepel ingegeven. Hij werd als lid ingeschreven op 17 januari 1946. Na eerst als vendelier actief te zijn geweest, was hij vele jaren een verdienstelijk bestuurslid. In 1957 werd hij koning, evenals het jaar daarop. Prijskoning was hij in 1970 en 1989, vanaf 1983 was hij tevens tweede deken. Op 17 januari van dit jaar was hij 50 jaar lid. Beslo-

ten was, tijdens de kringgildedag hier extra aandacht aan te schenken. Helaas heeft dit niet zo mogen zijn.

Sint Jorisgilde Tilburg

Toon v.d. Bruggen

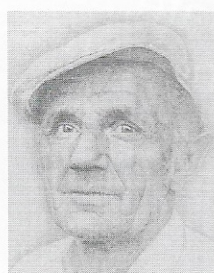
Vrij onverwacht overleed op 29 maart 1996 ere-vaandrig Toon van der Bruggen (89). Hij heeft 25 jaar heel trots het vaandel van zijn gilde gedragen. Het schreiden van de Paus over zijn vaandel beschouwde Toon als een grote eer. In 1995 was hij 50 jaar gildebroeder en ontving daarvoor de oorkonde van de kring.

Sint Caeciliagilde Veldhoven

Jan Verhagen

Op woensdag 6 maart is plotseling overleden Jan Verhagen, 15 jaar een trouw lid van ons gilde. Hij was een unieke mens, enig in zijn soort. Jan deed de dingen op de hem bekende manier en men mocht hem daarom ook. Hij was gul en joviaal voor iedereen en hij had vele vrienden. Zijn manier van doen was zo eigen aan hem, dat je hem soms niet helemaal kon begrijpen of volgen. Toch kwamen zijn daden vanuit een bewogen en gedreven hart. Hij gaf niet om materieel bezit en was een harde werker.

Jan de Goei

Op donderdag 14 maart overleed onze gildebroeder Jan de Goei, 34 jaar lid van ons gilde. Jan maakte geen onderscheid in de manier waarop hij mensen tegemoet trad. Voor hem was het belangrijker hoe mensen waren dan wat ze waren. Hij was een scherpzinnig mensenkenner met een groot gevoel voor humor, die mensen en situaties feilloos wist te doorgronden. Eenvoud en trouw sierden hem, rechtvaardigheid ging hem voor alles. Zelfs al moest hij tegen de geldende conventies ingaan. Hij trad het leven onbevreemd tegemoet, nam de dingen zoals ze kwamen en had voor iedere situatie een passende spreuk. Opvliegend en ongeduldig was hij, maar tegelijkertijd een diepgevoelig mens met een grote liefde voor kinderen en natuur.

Onze Lieve Vrouwe en de H. Willibrordus Wintelre

Op 9 januari 1996 overleed geheel onver-

Piet Snelders

wacht Piet Snelders (76). Piet werd in 1947 lid van het gilde. Hij voelde er zich thuis, het betekende veel voor hem, het was zijn lust en zijn leven. Gildedagen waren voor hem hoogtepunten.

Daar kon hij met zijn vrienden samenzijn.

Dat zij allen rusten in vrede ■

AGENDA

Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden:

Gildefeesten 1996

9 juni:

Kringdag Kempenland te Gerwen, Heilig-Kruisgilde.

16 juni:

(Vaderdag) Viering 200 jaar provincie Noord-Brabant in de steden Breda, Tilburg, Eindhoven, Den Bosch, Gemert, Boxmeer met gildemanifestaties.

29 juni:

Vrij gildefeest Peelland te Bakel, Sint Willibrordus.

7 juli:

Districtsverbodderingsfeest te Eindhoven, Sint Catharina Strijp.

18 augustus:

Vrij gildefeest Land van Cuijk te Soest, bij het Groot Gaesbeeker Sint-Agathagilde.

25 augustus:

Kringdag Baronie en Markiezaat te Hoogerheide, Sint Sebastiaan.

25 augustus:

Federatietoernooi geweeschieten te Knegsel, Sint Monulphus en Gondulphus.

31 augustus:

Europees Koningschieten te Haaksbergen.

1 september:

Europees Schutterstreffen te Haaksbergen.

15 september:

Federatietoernooi trommen-vendelen-bazuinblazen bij het Heilig Sacramentsgilde Hulsel

12 oktober:

Hoofdliedendag in de Sint Jan en het provinciehuis te 's-Hertogenbosch.

27 oktober:

Pausmis, op te luisteren door het gilde Sint Antonius-Sint Sebastiaan Gemert

Gildefeesten 1997

1 juni:

Kringdag Maasland te Dinther, bij het gilde Sint Barbara.

1 juni:

Kringdag Peelland te Lierop, bij het Onze Lieve Vrouwegilde van de Zeven Weeën.

8 juni:

Kringdag Land van Cuijk te Geijsteren bij het koninklijk Sint Willibrordus. ■

VAN DIJCK-PETIT WEGENBOUWMAATSCHAPPIJ B.V.

BOUWT WEGEN EN NOG VÉÉL MEER...

- wegebouw
- rioolaanleg en -renovatie
- geluidwering
- railconstructies
- brugdekken

- vloeistofdichte verharding
- leidingbouw
- bedrijfsvloeren
- bodemsanering
- waterzuivering
- industriëservice

**AKTIEF EN
VEELZIJDIG!**

van Konijnenburgweg 52
Bergen op Zoom
(0164) 24 00 55

Herculesweg 15
Middelburg
(0118) 63 82 70

De grootste
sortering

GEWEREN & MUNITIE

vindt u bij
AVEMO b.v.
A. v.d. Ven Mommers

Korvelseweg 80 - 82
5025 JJ Tilburg
Tel. (013) 543 19 05

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN-VEREN-PLUIMEN
KOPPELS-RIEMEN-KOPPELS
HOEDEN-SHAKO'S-HOEDEN
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DANSSCHOENEN
HISTORISCHE-SCHOENEN
GILDESCHOENEN GILDESCHOENEN
OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN HANDSCHOENEN
OPERA-OPERETTE-SCHOENEN

VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

TONEELSCHOENEN

LEVENSBLOEM 	GIET- IJZEREN RAMEN 	SMEEDWERKEN 	EXCLUSIEVE INRIJPOORTEN
VOORDEUR- PANEEL 			

Wij zijn tevens leverancier van:

- Antieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)

DOCUMENTATIE OP AANVRAAG

GERSES GIETIJZEREN RAMEN B.V.
Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Bedr. terr. Venkant
Tel. (073) 551 34 71 Fax (073) 551 69 68 Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur.
Za.. op afspraak. Inrijpoorten uitsluitend op afspraak.

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
DORPSSTRAAT 54
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

John Bijsterveld
Meester Goudsmit/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89

HEIJMANS, BOUWERS MET EEN VOORUITZIENDE BLIK.

Als bouwers hebben wij te maken met ontwikkelingen waarvan het tempo meer en meer toeneemt. Maatschappij, markt en techniek evolueren. Het is zaak om de ontwikkelingen te kennen en er juist op te anticiperen.

Het resultaat? Dankzij ons informatie-management zijn wij de ontwikkelingen een stap voor.

Bieden wij opdrachtgevers snel inzicht in de haalbaarheid van een project en de juiste prijs / kwaliteitsverhouding en de gewenste samenwerkingsverbanden.

Heijmans neemt in de bouw-
nijverheid een leidende positie in.
Informatie-management wordt ver-
taald naar concreet beleid.

En het werkt.

**HEIJMANS, WERKZAAM
IN ALLE DISCIPLINES VAN HET BOUWEN.**

HEIJMANS N.V., ROSMALEN.

